

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan (zjutra), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Švicarski plebiscit

Zadnje nedeljo je bilo tudi v Švici zelo važno glasovanje. Demokratična ustava Švice daje ljudstvu pravico, da v določenih okoliščinah s pomočjo ljudskega glasovanja prisili svoj svobodno izvoljeni parlament, da uzakoni predlog, ki ga je ljudski plebiscit preje z večino glasov odobril. Junija meseca lanskega leta se je te pravice poslužila skupina katoličanov, ki imajo premoč v kantoni Freiburg, Appenzell, Obwalden in Valais in predložila ljudskemu glasovanju predlog za popolno obnovo švicarske, sedaj že skoraj 100 let stare ustave. Nedeljsko glasovanje je ta predlog s 510.000 proti 193.000 zavrnilo.

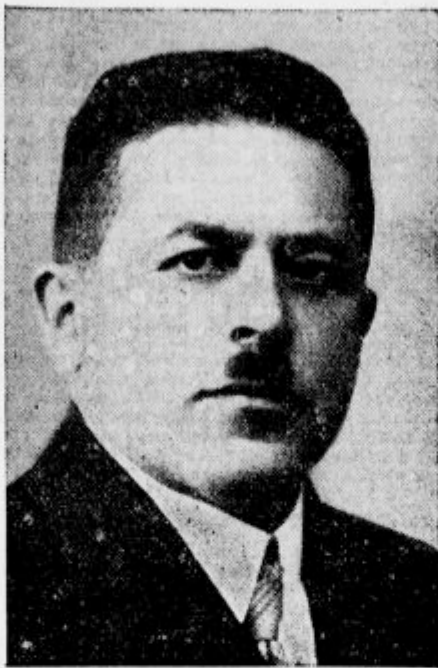
O tem glasovanju je šla po časopisju že burja različnih komentarjev. V glavnem pa se je uveljavila ta, da so katoliške stranke Švice nameravale z reformo ustave uvesti fašizem, to je avtoritarni režim, ter da so se zopet izkazale za osnovno protiljudske in protidemokratske. Švicarsko ljudstvo pa, da se je v spoznanju nevarnosti, ki grozi njegovim demokratičnim ustanovam, kot en moč dvignilo ter odgnalo pošast diktature. Med evropskimi časopisi smo zasledili tudi nekatere katoliške, ki so v površnem obravnavanju nedeljskega glasovanja v Švici dali breo reformnemu predlogu, ki je izšel iz katoliških vrst ter proglasili marksistično framsonsko koalicijo, ki je v plebiscitu zmagała, za zaščitnico demokratičnih svetinj. Švicarski plebiscit sicer ni da bi imel Bog ve kakšen vpliv na potek evropske politike, niti njene politične ideologije, vendar pa je dandanes, ko je postala demokratična evropejska sila redkega pojav, potrebno, da se tudi tukaj pove resnica in sama resnica, da se ne bi uganjala demagogija s stvarjo, ki je niti mali švicarski narod ni vzel za resno, kar je dokazal s tem, da se referendum niti 50 % ni udeležil.

Predlog za reformo ustave je izšel iz katoliških krogov. Ti pa niso ostali pri tem, da zahtevajo samo reformo obstoječe ustave, ampak so izdelali tudi nov načrt, v katerem so povedali, kakšna naj bo nova ustava Švice. Nadalje švicarski katoličani niso predlagali nobenega državnega udara, marveč so se poslužili ustavnih pravic, da uveljavijo zamisli, ki so jih po svoji vesti za dobrobit države in naroda za dobre spoznali. Reforma ustave tudi ni nobena revolucionarna akcija, saj je bila švicarska ustava od l. 1848, ko je bila sprejeta, že 33 krat izpopolnjena in bo še morala biti, če bo hotela odgovorjati sodobnim potrebam in razmeram. Končno je od ljudskega glasovanja do obnove ustave še silno dolga pot in če bi bilo nedeljsko glasovanje sprejelo načelo reforme, bi trajalo morda še eno leto, če ne več, predno bi bila nova ustava od parlamenta odobrena in uveljavljena. Slednjič pa je bil ustavni načrt, ki so ga katoličani pripravili, čisto v duhu davnih švicarskih svobod, samo da so bile upravljene v sklad s sodobnimi krščanskimi družbo in državoslovji, ki so jih objavile papeževe okrožnice. V glavnem je predvideval predlog katoličanov stanovsko ustavo, ki bi bila — mutatis mutandis — podobna avstrijski stanovski ustavi, seveda brez vse avstrijske primese, ki je Avstriji toliko v kvar.

Ko so švicarski katoličani začeli agitirati za svoj predlog, se jim je pridružila takoj tudi »nacionalna fronta«, ki je slutila lepo priložnost, da raznese svoje lastne politične ideje, ki pa niso imele ničesar skupnega s katoliškim programom. »Nacionalna fronta« je bila tudi brez vsakega jasno izdane osnutka, ampak je propagando za ljudski plebiscit izkoristila le za razširjanje svojih v Švici še silno zmedenih avtoritarnih pojmov. Med njimi in med katoličani ni bilo nobene organizirane zveze in so katoličani vsako sorodstvo z nacionalno fronto odklanjali, povdarjajoč samostalnost svojega ustavnega osnutka. Uspeh plebiscita je temu dal tudi prav, kajti »nacionalna fronta« ni odnesla nikjer kakšnega uspeha, pač pa so katoličani v strnjjenih vrstah sledili zgoraj imenovani štiri kantoni, med tem ko je ostalih 18 glasovalo proti reviziji. Navzlic temu, da so katoličani s svojim predlogom podlegli, se smejo pohvaliti, da so prvič v novejši zgodovini Švice dali svojim idealom silen propagandni pogon, ki je odmeval po vsej državi. Tudi to je uspeh, ki so nanj katoličani lahko ponosni in ki je zelo utrdil njihovo moč v javnem življenju. Švice.

Proti sebi so katoličani in njihovi nezahvalni sohojevnik »nacionalne fronte« imeli pisano družbo. V prvi vrsti so nastopili proti njihovu predlogu združeni komunisti in socialisti. Sedanja ustava jim po posameznih kantonih daje nepremagljiva pribežališča, kjer lahko mirno pripravljajo svoje čisto drugačne osnutke, ki jih hočejo uzakoniti ne z ljudskimi plebisciti, marveč z revolucijami. Stanovska ustava jim ne diši, ker bi se v stanovsko urejeni Švici njihove trdnjave same od sebe zrušile v nič. Strašilo fašizma, ki so ga v plebiscitnem boju vihteli, je bilo za nje dobrodošlo propagandno sredstvo, toda vsakdo je vedel, da je veljala njihova borba krščanskim idejam, ne pa fašizmu, ki v Švici ni nobena nevarnost in je malo verjetno, da kedaj postane. Z marksisti so seveda takoj potegnili tudi svobodomisele ali framsonski idejam, ki imajo svoje trdnjave v protestantskih mestih. Katoliška inicijativa jih je preplasil. Bil je to svez preprič, ki jih je neprijetno presenetil. Ob nje so stopili takoj tudi bogati večji kmetje in vladajoče plasti meščanstva, da ne štejemo liberalne velike industrije, ki jim vsem stanovska ureditev države ne gre v račun, ker bi morali oblast deliti z delavstvom. Tako se je proti katoliškemu predlogu dvignila vsa ta pisana družba od komunistov do framsonov in velekapitalistov, ki je zahtevo po reformi ustave, ki jo danes vsak pameten Švicar želi, odbila.

Dr. Marko Natlačen - naš novi ban

Dr. Marko Natlačen

Belgrad, 11. sept. m. Nocoj ob pol 8 sta bila pozvana v predsedstvo vlade gosp. dr. Marko Natlačen, odvetnik in bivši predsednik ljubljanskega oblastnega odbora, ter gosp. Jovan Paunović, bivši veliki župan v Smederevu. Predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović ju je takoj povabil v svoj kabinet, kjer jima je sporočil, da sta s kraljevim ukazom imenovana za bana, in sicer:

g. dr. Marko Natlačen za bana dravske banovine,

g. Jovan Paunović za bana donavske banovine.

Novoimenovana bana sta takoj nato prisegla v roke predsednika vlade g. dr. Stojadinovića.

Vaš dopisnik je izvedel, da bo novoimenovani ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen prevzel posle v petek.

★

Dr. Marko Natlačen se je rodil dne 24. aprila leta 1886. v Mančah v Vipavski dolini. Obiskoval je gimnazijo v Ljubljani ter je z odliko dovršil srednjo šolo. Posvetil se je juridičnemu študiju ter je na Dunaju promoviral leta 1912. za doktorja. Po več letih pripravništva kot advokatski koncipient je nato leta 1919. odprl lastno advokatsko pisarno v Ljubljani.

Ze zgodaj je začel s politično delavnostjo in kot dijak se je odlikoval v Slovenski dijaški zvezi, katere predsednik je bil od l. 1908—1910. V Slovenski dijaški zvezi, v kateri so uveljavili slovenski katoliški misleči akademiki, je bil s svojo vztrajnostjo, pridnostjo in žilavostjo eden najbolj agilnih članov. Njegovo delo ga je vodilo vedno bolj v politične kroge ter se je kot advokat mnogo bavil s problemj SLS, v kateri je zavzemal vedno bolj vidno mesto. Tako je bil 11. 11. 1926 že izvoljen za poslevoedečega podpredsednika SLS. Ze 23. I. 1927 pa je bil izvoljen kot poslanec v oblastno skupščino Oblastnega odbora in 23. II. istega leta je bil izvoljen od oblastnih poslancev za njenega predsednika. V tej funkciji je uspešno delal in vodil oblastno skupščino do 6. I. 1929., ko je bil imenovan za komisarja iste. Kot komisar je vodil likvidacijo oblast. odbora, ki je bil ukinjen z novo upravno reformo. Dne 15. I. pa je bil z razdelitvijo države na banovine razrešen svojih poslov.

Dr. Natlačen je že v mladih letih pokazal posebno veselje za mladinske organizacije ter je svojo ljubezen do mladine pokazal povsod, kjer se mu je nudila prilika. Znal si je pridobiti zaupanje mladine in vplivati nanjo v dobrem smislu. To se je pokazalo že v letih njegovega akademskega študija, ko so ga tovariši izvolili za predsednika ŠDZ. Nje-

gova močna osebnost, ki se je razvijala vedno bolj in bolj, ga je napravljala za sposobnega voditelja in organizatorja.

Ljubezen do mladine je pokazal tudi v svojem delu za Oria, ki ga je v priznanje za njegovo delo postavil na častno in odgovorno mesto predsednika svoje organizacije, ki je štela 17.000 fantov in deklet.

Dr. Natlačen je bil tudi predsednik Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, ki združuje v svojih vrstah vso katoliško mislečo akademsko naobrazeno inteligenco.

Oblastni predsednik

Novi ban dravske banovine je slovenskemu narodu najbolj znan iz dobe, ko je bil predsednik avtonomne ljubljanske oblasti. Tej dobi je udaril lik svoje plodne, mnogostranske in širokopotezne osebnosti. Takšnega ustvarjajočega žuborenja, kot je bilo za časa dr. Natlačenovega delovanja na čelu ljubljanske oblasti, so naše vladne palače le redko poznale. Saj bi zadostoval le kratek pregled ogromnega dela, ki se je pod njegovim impulzom izvršil na področju oblasti, in tudi pregled tistih načrtov, ki so bili prekinjeni, da bi dobili pravilno podobo o delavnosti in ljudski usmerjenosti moža, ki bo odslej vodil dravsko banovino.

Kakšna skrb je bila posvečena takrat naši kmetijski izobrazbi. Na tisoče poljudnih predavanj po vseh občinah, 44 gospodinskih tečajev, ki so izobrazili v gospodinstvu nad 1000 kmetijskih deklet, ustanovitve novih gospodinskih šol (Mala Loka), neštivilo sadjarskih, živinorejskih, vinarskih in poljedelskih razstav. Zgradilo se je s pomočjo oblasti čez 3000 gnojnih jam, stotinam naših kmetov je bilo omogočeno vpeljati umetna gnojila, ki jih je oblast naročevala in delila. Naši vinogradi so uspevali, ker so s pomočjo oblastnih trtnic obnavljali svoje nasade. Nad milijon novih mladih trtnic je bilo zasajenih takrat, ki še danes rodijo sadove in pomlajujejo naše vinograde. Vsa Dolenjska je bila takrat v znamenju prerojevanja vinogradov. Na isti način se je pospeševala sadjereja in mnogi naši

sadni izvozniki vedo, da se morajo za svoje izkupčke zahvaliti takratni oblasti, ki je dala prvi in takorekoč življenjski pogon našemu sadju.

Nad 15 milijonov je namerila takrat oblast za obnovo naših cest, reorganizirala je cestno službo, da je postala vzor vsej državi. Nastajali so moderni mostovi, lepa cestišča, predpogoj za Slovenijo, deželo turizma, kot si jo je oblastni odbor takrat zamislil.

Ne pozabimo omeniti tudi ogromni delovni načrt za napredek ljudskega zdravstva, ki mu je pod impulzom sedanega našega novega bana oblast posvetila tako veliko pozornost. Izvedla se je zdravstvena služba v podeželju, naše bolnišnice so se razširile in modernizirale, ustvarila se je organizacija okrožnih babic, veliko denarja se je investiralo za bolnišnice za jetične in za ustanovitev protituberkuloznih ambulant (Golnik!). Ogromne vsote so šle za izpopolnitev javnega skrbstva, za zaostalo in osirotelo mladino. Pobuda za zgradbo novih stanovanjskih cenih hiš in za popravilo starih je rodila razveseljeve uspehe. Oblast je z milijonskimi žrtvami zgradila 149 stanovanjskih hiš s 514 stanovanji. Mlado, sveže, ustvarjajoče življenje je takrat dihalo po vsej deželi. Žrtve so bile sicer velike, toda ljudstvo, ki je videlo, da gredo v njegov prid, jih je rado dajalo in je z veseljem sodelovalo pri obnovi dežele, ki naj bi bila postala biser v jugoslovanski državni skupnosti.

Mož, ki je bil gonilna sila tega žuborečega dela, je danes po trajivši volji postal ban naše slovenske dežele. Od takrat, ko je zapustil predsedniško mesto ljubljanske oblasti pa do danes je doživel nekaj bridkih izkušenj. Toda uklonila ga ni nobena, nobena ni omajala v njem vero v zvestobo slovenskega ljudstva, nobena vero v našo državo Jugoslavijo in v njeno veliko bodočnost. Okrepjen od teh preizkušenj, utrjen v svoji ljubezni do slovenskega ljudstva in do jugoslovanske države se danes vrača na prvo mesto državne oblasti v naši banovini. Zadoščenja ne potrebuje. On želi samo dela, v katerem je voljan izžepati se, če bo služilo veri in domovini. Katoliško slovensko ljudstvo ga iskreno pozdravlja.

Dr. Korošec za slovenske rudnike

Danes bo v prometnem ministrstvu velika konferenca, na kateri bo minister dr. M. Krek branil interese slovenskih rudnikov

Belgrad, 11. septembra. m. Kakor znano, je bil sivočasno na seji ministrskega sveta na predlog prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha sprejet sklep o novi razdelitvi dobav premoga za potrebe državnih železnic. Po tem sklepu so se dobave premoga nekaterim rudnikom v Sloveniji in na Hrvatskem zelo znižale. Radi tega so omenjena podjetja začela odpovedovati službo velikemu številu dosedanjih zaposlenih delavcev ter se je na ta način število brezposelnih samo še povečalo. Ti rudarji bi pa vsi še težje našli novo zaposlitev.

Radi tega je notranji minister dr. Anton Korošec takoj po sprejetju omenjenega sklepa pa v ministrskem svetu zastavil vse svoje sile na merodajnih mestih, da se sklep revidira ter se izvrši nova pravičnejša razdelitev dobav premoga za potrebe državnih železnic od strani rudnikov v Sloveniji in na Hrvatskem. Kot prvi uspeh te intervencije notranjega ministra dr. Antona Korošeca je bila odločitev izvrševanja omenjenega sklepa ministrskega sveta za mesec dni. Minister dr. Korošec je zatem posredoval zopet na vseh merodajnih mestih, predvsem pri prometnem ministru dr. Spahu, kateremu je s posebno strokovno, z vseh strani podprto vlogo, predložil socialne posledice, ki bi nastale po prejšnji razdelitvi dobav premoga v rudarskih revirjih, da se to vprašanje vzame čimprej zopet v pretres in pravično reši. V tej vlogi je minister dr. Korošec naprosil prometnega ministra dr. Spaha, da skliče posebno konferenco strokovnjakov, ki naj znova prouči to pereče vprašanje ter najde zanj pravično rešitev.

Prometni minister dr. Spaho je ta predlog notranjega ministra dr. Korošeca sprejel ter je za jutri, 12. septembra, ob 10 dopoldne sklical posebno konferenco strokovnjakov,

ki bo v prometnem ministrstvu razpravljala o novi razdelitvi dobav premoga iz slovenskih in hrvatskih rudnikov. Na to konferenco je prometni minister pozval ravnatelja ljubljanskega in zagrebškega železnicega ravnateljstva ter načelnika strojnih oddelkov obeh ravnateljstev. Konferenci bodo prisostvovali tudi strokovnjaki glavnega ravnateljstva jugoslovanskih državnih železnic. Na njo pa je povabil prometni minister tudi notranjega ministra dr. Antona Korošeca. Ker pa trenutno g. ministra dr. Korošeca ni v Belgradu, ga bo na jutrišnji konferenci zastopal minister brez portfelja dr. Miha Krek, ki bo v smislu dosedanjih posredovanj in akcij notranjega ministra branil interese slovenskih rudarjev.

★

Dr. Krek sprejel dr. Puca

Belgrad, 11. septembra. m. Danes je prisel v prestolico rektor ljubljanske univerze dr. Samec, ki je bil v zadevah te univerze sprejet pri ministru brez portfelja dr. Kreku. Pri ministru dr. Kreku pa je bil tekmo dopoldneva sprejet tudi dr. Dinko Puc.

Dr. Marinković nevarno zbolel

Belgrad, 11. septembra. m. Danes se je vrnil semkaj težko bolan bivši predsednik vlade dr. Voja Marinković, katerega stanje se je v teku današnjega dne še poslabšalo in postalo naravnost kritično. Dr. Marinković je bolan na tuberkulozi in so ob njegovi postelji zbrani najznamenitejši belgrajski zdravniki. Med drugimi skušajo Marinkoviču ohraniti življenje dr. Svetozar Močanin, dr. Lazar Genčić, prof. dr. Aleksander Radosavljevič, prof. dr. Leon Kohen in drugi.

Kaj bo s tlakovanjem ceste v Št. Vid

Belgrad, 11. sept. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je gradbeno ministrstvo že svojčas zahtevalo, da mora družba električne ceste železnice v Ljubljani spreminiti svojo progoto proti Št. Vidu ter jo tlakovati. Izvršitev tega dela, ki ga je zahtevalo gradbeno ministrstvo, bi stalo nad 2 milijona Din, kar je v sedanjem položaju neizvedljivo. Radi tega ne preostane ničesar drugega, kakor da se tramvaj od remize dalje proti Št. Vidu opusti. Po dozvoļu, ki so ga imeli tukajšnji zastopniki ljubljanske mestne občine z merodajnimi krogi v gradbenem ministrstvu, je doslej uspelo, da se trasa cestne železnice ne bo spremenila. Pač pa bo država tlakovala progoto ljubljanske električne železnice. Železniški odsek ljubljanske občine, ki mora prevzeti te obveze, bo pa te stroške državi plačeval v polletnih obrokih po 100.000 Din. Rešitev tega vprašanja na ta način pomeni za električno železnico razbremenitev za blizu milijon dinarjev.

Dunajska vremenska napoved: naraščajoča oblačnost in topleje.

Poskus upora na Portugalskem

Veliko častnikov aretiranih - Po državi vlada popoln mir

Lizbona, 11. sept. Portugalska vlada je izdala uradni komunikacije, da je dobila obvestilo o pripravah za poskus prevrata, ki so ga večeraj hoteli izvesti, a se je popolnoma izjalovil. Zarotniki so hoteli dobiti v svoje roke najvažnejše centralne urade in najvažnejše garnizije v državi. Aretirani uporniki so znani nezadovoljenci in pripadajo deloma bivšim razpuščenim strankam, deloma pa nekim tajnim organizacijam, ki stoje blizu glavni delavski zvezi. Z njimi so imeli so-

delovati tudi nekateri častniki, ki so se združili z omenjenimi elementi vzle diametralno nasprotnim ciljem obeh skupin. Med aretiranci je najuglednejša osebnost polkovnik Valente. Komunikacije na koncu posebno naglašajo, da so oblastva poskus prevrata zadušila ne samo brez kakršnekoli kalitve vsakdanjega življenja v prestolnici, temveč širša javnost sploh ni vedela o teh dogodkih vse dotlej, dokler jih ni vlada objavila.

Mornarski minister in g. Salazar, ki sta se mudila zunaj prestolnice, sta se večeraj popoldne vrnila v Lizbono. Ministerska konferenca se je sestala na policijski prefekturi. Udeležil se je tudi poveljnik politične policije. Sklepe ministrskega sveta bodo sporočili policiji vse Portugalske še v teku noči. Med častniki, ki so jih popoldne aretirali, je tudi podpolkovnik Valente, bivši adjutant Pahiva Cuseira, ki je bil leta 1911 eden izmed voditeljev monarhističnega gibanja. Do snoči ni prišlo do nikakega novega incidenta.

Katoličani so s svojim uspehom zelo zadovoljni. To mora biti edino pravilna ocena nedeljskega glasovanja, ako ga očistimo vse demagogične navlake, s katero so hoteli nasprotniki krščanstva očrtniti dejanje, ki izvira iz patriotskega in demokratičnega poimovanja državljanov dolžnosti švicarskih katoličanov.

Angleški zunanji minister o abesinskem sporu

„Nikdo nima pravice do nasilja...“

Na današnji seji ZN je sir Samuel Hoare nedvoumno objasnili stališče Anglije

Zeneva, 11. septembra. c. Za današnje prvo javno sejo skupščine Zveze narodov je bilo silno zanimanje. Časnikarske lože so bile prepolne, občinstvo pa je bilo večinoma zastopano po pobožnih angleških damah, ki sedaj že nekaj let stalno romajo ob tem času v Zenevo, da tam proučujejo možnosti, kako razširiti angleško dobrodelnost še izven meja angleškega imperija. Dr. Beneš je otvoril sejo točno ob enajstih uri in najprej sporočil, da je odbor sedaj končno sprejel, da se SSSR prizna sedmo stalno mesto v svetu ZN. Takoj nato je podal besedo angleškemu zunanjemu ministru. Pozornost je bila na višku, ko se je na tribuni pojavila elegantna in asketska postava zastopnika angleškega imperija.

Hoareov govor

V začetku svojega govora se je Hoare najprej elegantno obrnil nazaj k predsedniku dr. Benešu in mu čestital k njegovi izvolitvi. Takoj ob pričetku se je Hoare odločno spustil v bistvo spora med Italijo in Abesinijo. Že začetne izjave so presenetile po svoji jasnosti in ostrini in

Sir Samuel Hoare

italijanska delegacija je ves čas govora postajala zmeraj bolj vznemirjena. Hoare pravi med drugim, da je v zadnjem času nevarnost vojne zelo narasla in da bog vojne dviga svojo krvavo glavo. To se je pa zgodilo zadnjič čez največ zaradi tega, ker imamo v Zvezi narodov preveč sedežev praznih, in bilo bi samo v interesu Zveze in njene politike, če bi praznosta med nami ne bila tolikšna. To je bila edina omemba Nemčije.

„Nazadnjaški in napredni narodi“

Vsi so mislili, da bo sedaj Hoare svoj govor razširil in se izognil napada na Italijo. Toda sedaj se je začelo bistvo Hoareovega govora. Hoare pravi, da je zelo velika napaka zenevske politike v tem, da mali narodi v Zenevi niso dovolj upoštevani. Zeneva ne bo mogla uspeti prej, dokler ne bo zavarovala pravice do življenja in neodvisnosti tudi malim narodom. Vsi narodi morajo doprinesiti svoj delež za blagor vsega človeštva. Pri tem delu za blagor vsega človeštva ni razlike med nazadnjaškimi in naprednimi narodi. Nazadnjaški narodi imajo pravico v miru čakati na to, da jim starejši in lepše razviti narodi pomagajo, da dosežejo čimprej kar najvišjo stopnjo blagostanja in civilizacije. Dolžnost drugih narodov je, da pomagajo tem narodom, da dosežejo ta cilj. V tem delu za blagor vseh narodov pa nima nikdo pravice do nasilja. Zato ne sme biti nikjer nobene vojne.

„Pravica do ekspanzije“

Nato je Hoare govoril še bolj določno o italijanski politiki, ki jo je začel govoriti o takozvani pravici do ekspanzije nekaterih narodov. Hoare pravi, da lahko priznamo nekaterim narodom pravico do ekspanzije, ne smemo pa s tem opravičevati narodnostnih strasti, ki se ob tem problemu ponekod čisto umetno razplamtujejo. Najbolj žalostno pa je, da nekatere vlade same ustvarjajo to umetno kampanjo za ekspanzijo. Pri vsakem narodu je tovrstna kampanja najbolj nevarna za tisto državo samo pa tudi za svetovni mir.

Priznati moramo, da pakt Zveze narodov ne more objeti vse te moderne politične dinamike. Svet namreč ni statičen in zato bomo morali marsikaj sproti spreminjati v paktu Zveze narodov. Toda vse te spremembe bomo mogli storiti samo v miru

in skupno z dobro voljo vseh. Te spremembe pa nikdar ne bomo mogli doseči v dobi, ko se povzroča ponekod umetno vojna nevarnost.

„Razdelitev sirovin je problem za gospodarska pogajanja, ne pa za borbo proti ženevskemu paktu“

Da bi pa bila omemba Italije še bolj jasna, je Hoare začel govoriti o problemu razdelitve sirovin. Takoj ob uvodu v to poglavje pravi Hoare, da je sirovin za vse dovolj na svetu. Toda zgodilo se je tako, da imajo nekatere države več, druge pa manj. Vendar pa angleška vlada misli, da je ta problem gospodarski, ne pa politični ali pa celo teritorialen. Razdelitev sirovin je za doseči na tak način, da ne bodo prišle ne narodnostne in ne vojaške strasti do veljave. Razdelitev sirovin je problem za gospodarska pogajanja in za gospodarsko konferenco, ne pa za borbo za ali proti ženevskemu paktu.

Svoj govor je zaključil Hoare s pozivom, da je treba sodelovati pri vsakem kolektivnem poskusu, ki bi imel namen na pravičen in koristen način rešiti problem, ki zadaja mnogim skrbi že danes, v bodočnosti pa bi mogel povzročiti še večje skrbi, če se ta problem ob pravem času ne reši. Ne verjamem, da bi bili že kdaj v zgodovini ZN doživeli usodnejši moment, kako presojati o razloži vojne in miru. Zveza narodov je treba kot kolektivno ustanovo ščititi, saj pomeni njena bodočnost obenem tudi bodočnost sveta in bodočnost miru, ki ga moramo ščititi s kolektivno akcijo.

Silen vtis v Ženevi Fronta Strese razbita

Vtis Hoareovega govora je bil silen in za italijansko delegacijo zelo pomemben. Po seji je vladala tako v francoskih kakor tudi v italijanskih krogih velika razburjenost, ker nikdo ni pričakoval tako določnega nastopa angleškega zunanjega ministra. V krogih francoske delegacije prevladuje prepričanje, da je s svojim govorom Hoare Francijo treščil ob zid in da se mora sedaj Francija odločiti ali za Italijo ali pa za Anglijo.

Organizacija JRZ po državi

Belgrad, 11. sept. m. Tukajšnja politična javnost je danes mnogo razpravljala o včerajšnjih sklepih izvršnega odbora JRZ, ki so bili sprejeti na drugem sestanku tega odbora na stanovanju notranjega ministra dr. Antona Korošca. Kakor smo že poročali, so temu sestanku prisostvovali poleg štirih članov izvršnega odbora JRZ tudi ugledni prvaki bivšega glavnega odbora bivše radikalne, bivše muslimanske in bivše Slovenske ljudske stranke, od katere sta prisostvovala poleg notranjega ministra dr. A. Korošca sestanku bivši predsednik ljubljanskega oblasnega odbora dr. Marko Natlačen in minister brez portfelja dr. Miha Krek.

Položaj je čist

Včerajšnji sklepi JRZ so docela razčistili politični položaj, ki so ga zadnje čase hoteli kaliti nekateri bivši ministri. Ti krogi so izrabljali svobodoljubne težnje sedanjih vlade in hoteli predvsem vnesti zmedo med poslance, ki so se opredelili za sedanjega kraljevskega vlado ter v narodni skupščini ustanovili delovni klub vladne večine, in pritegnili ter pridobili čim več poslancev vladne večine za svoje politične akcije.

Vsi ti krogi, ki se nikakor ne morejo sprijazniti s sedanjim položajem in stanjem, v katerem so se po lastni krivdi znašli, so razvili svojo akcijo predvsem za časa bivanja predsednika kraljevske vlade dr. Stojadinovića v inozemstvu ter so na ulice metali vsakodnevnih najbolj fantastičnih vesti, a katerimi so hoteli ustvarjati razpoloženje za sebe med nepoučenim javnostjo. Kakor vedno doslej, so v dosegu svojih ciljev in svojih mračnih namenov hoteli izrabiti celo bakljado na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., ki so jo priredila vsa tukajšnja domoljubna društva. To priložnost so hoteli izkoristiti nekateri pristaši bivših ministrov ter na njej razvijati svoj pol. program.

Zadnje bilke

To so bili ljudje, ki so se imenovali v zvezi s ustanovitvijo in organiziranjem znanih Polov. Kot marsikatera druga njihova protiljudska akcija ni uspela, tako se tudi ta ni posrečila. Ko so videli, da je njihov položaj brezupen in da so obsojeni na politično smrt radi svoje protiljudske delovanja, so se oklenili še zadnje bilke, ki so jo smatrali za rešilno, to je potvorenih vesti o nekem sporu v vodstvu bivšega glavnega odbora bivše

Dopianik »Intransigenta« sporuča svojoemu listu, da je sedaj fronta Strese definitivno razbita. Laval bo moral v svojem jutrišnjem govoru uporabiti ves svoj talent, če hoče rešiti položaj svoje politike in pa vpliv Francije v njeni nadaljnji politiki posredovanja med Italijo in Anglijo. Danes je Hoare razvil angleško občestveno tezo, ki se postavlja nekoliko tudi proti Evropi, ker je Hoareov govor tudi nekaj ultimatum. Proti tej angleški tezi bo jutri moral Laval postaviti tezo enotne Evrope. Lavalova naloga je izredno težka.

Na dopoldanski seji je za Hoareom imel krajši govor kitajski delegat. Druga seja Zveze narodov pa se je začela ob pol 5 popoldne in je na njej govoril zastopnik Abesinije Tekle Havarjate. Zelo je bilo opazno, da je prišel baron Aloisi sam poslušati govor svojega nasprotnika. Ves čas je zelo pozorno poslušal, govor abesinskega delegata pa je bil zelo umerjen in dostojanstven. Tekle Havarjate je izjavil, da abesinska vlada pobija na vse pretege slozin suženjstvo, vendar pa še ne more prevreči vseh ustanov dosejanega patriarhalnega življenja. Abesinski narod veruje v Boga in kot tak hoče s ostalimi krščanskimi narodi izvršiti svoje poslanstvo.

Francija posodi Italiji 4 milijarde frankov

Pariz, 11. sept. b. Komunistična »Humanité« poroča, da je Francoska banka dala italijanski vladi eno milijardo frankov posojila za ohranitev stabilnosti italijanske lire. Razen tega je Laval stalvil italijanski vladi v izgled novo posojilo v višini 4 milijard frankov (12 milijard dinarjev). Ta vest uradno ni demantirana.

Ženski polk v Abesiniji

Addis Abeba, 11. sept. b. Z dovoljenjem abesinskega cesarja je sestavljen ženski polk Abesink, ki mu poveljuje mlada, lepa in bogata Abesinka Sarkos. V ženski polk se je prijavilo nad tisoč Abesink, vendar pa so bile sprejete samo one, ki so sposobne, da izdržijo vse napore in strahote vojne. Ženski bataljon je oborožen s Mauserjevimi puškami in revolverji.

Svečana zaprisega celjskih mestnih svetnikov

Celje, 11. septembra.

V sejni dvorani mestnega poglavarstva je bila nocoj ob 6 slavnostna seja, na kateri je bila izvršena svečana zaprisega mestnih svetnikov velikega Celja. Sejo je otvoril predsednik g. Mihečič, ki je pozdravil zastopnika g. bana, sreskega podnačelnika Svetino ter vse mestne svetnike, katerim je čestital k imenovanju. Nato je predsednik poudaril, da je letošnji 7. avgust zgodovinske važnosti za Celje in okolico, ker je tega dne z ukazom kraljevih namestnikov bila izvršena priključitev okoljskih občin s celjsko mestno občino. S tem je bila izpolnjena želja velike večine prebivalstva, ki je bilo vedno zastopalo stališče, da če že mora priti do priključitve, naj se priključijo mestni občini celjski okoljske občine. Dne 5. sept. sta bila razrešena svojih dolžnosti oba predsednika dosedanjih občin ter obenem tudi mestni svet celjski in odbori okoljskih občin. Z istim odlokom je postavljen nov mestni svet z nalogo, da vrši tekoče posle. Ob zaključku je predsednik izrazil željo, da bi mestni svet delal samo za gospodarski in kulturni procvet mesta in okolice.

Tem uvodnim besedam je sledila svečana zaprisega prvega predsednika velikega Celja gosp. Mihečiča in celjskega sveta. Po zaprisegi je zastopnik g. bana, sreski podnačelnik g. Svetina čestital predsedniku in mestnim svetnikom k imenovanju v imenu bana, ter navedel razloge, ki so nujno vodili do združitve občin ter poudarjal nekaj važnih nalog, ki čakajo občinski svet.

Sedaj bo upravno delo olajšano, ker se meje mestne občine krijejo z mejo celjske fare in celjskega šolskega okoliša. Nato se je zastopnik bana zahvalil dosedanjima predsednikoma obeh občin, dalje pa tudi občinskim zastopnikom za izvršeno delo. S trikratnim »živijo« klici Nj. Vel. kralju Petru II. je zastopnik bana končal svoj govor. — G. predsednik Mihečič se je zahvalil za iskrene besede, zatem pa je prečital vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., dalje kraljevima namestnikoma dr. Stankoviču in dr. Peroviču, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Korošču ter banu dr. Pucu. S tem je bil dnevi red končan.

Vojni minister v Tivtu

Kotor, 11. sept. m. Vojni minister general Živković je včeraj dopoldne na rušlico »Dubrovnik« prispel v Tivat, vračajoč se s kongresa mednarodne aeronavtične federacije v Dubrovniku.

Vdova, ki nadaljuje možovo obrt

Belgrad, 11. septembra. AA. Na podlagi sklepa ministrstva za trgovino in industrijo sme vdova, ki ima pravico nadaljevati gradbeno obrt svojega moža, vršiti to obrt samo pod pogojem, da postavi poslovodjo s kvalifikacijo, predpisano z obrtnim zakonom. V tem primeru sme gradbeno obrt vdove prevzeti vsa gradbena dela, vendar jih sme izvajati po zakonu samo pooblaščenim poslovodja.

„Saloni za nego lepote“

Belgrad, 11. septembra. AA. Na prošnjo belgradske obrtne zbornice je ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje na intervencijo ministrstva za trgovino in industrijo izdalo sklep, ki razveljavlja vse prejšnje sklepe ministrstva za socialno politiko, v kolikor se nanašajo na tako imenovane osebne obrti za lažne zavode in salone za nego lepote. Ta odlok ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se pa ne nanaša na zdravniške specialiste; glede njih so stari odloki ostali še nadalje v veljavi.

Hmelj

Zalec, 11. septembra.

Vsled prejšnjega obilnega prevzemanja in nakupovanja blaga se je danes vršilo nakupovanje v nekoliko manjši meri. Cene so stale sicer neizpremenjene, vendar je strogot pri presojanju kakovosti že zelo popustila ter je tendenca za prvovrstno izlasti v barvi brezhibno blago zelo čvrsta.

Zatec, 11. septembra.

Povpraševanje po prvovrstnem blagu traja dalje in se plačuje pridelek po neizpremenjeni ceni in se plačuje po neizpremenjenih cenah 30–35 KČ, to je 54–63 Din in čez za kilogram. Kupujejo predvsem domači in inozemske pivovarne. Tudi v Roudnici je povpraševanje prav živahno ter se plačuje prvovrstno blago po 24–26 KČ, to je 43–47 Din, a za srednje blago 22–24 KČ, to je 40–43 Din za kg. V Roudnici je prodanega dosegal iz prve roke že nad 1500 stotov letošnjega pridelka.

Vladna kriza v Španiji

Madrid, 11. sept. c. V španski vladi je izbruhnila delna kriza. Kmetijski in pravosodni minister sta ponudila svoje resore. Predsednik republike ni sprejel njune demisije, ker zahteva razširitev sedanjih vladnih kombinacij. To bi pomenilo, da mora Lerroux podati demisijo cele vlade. Lerroux tej demisiji ni nasproten, ker je že v svojem zadnjem govoru v Barceloni izrazil željo, da bi bilo treba pritegniti na vlado še druge stranke.

40-urni delovni teden v ČSR

Praga, 10. septembra c. Vlada izdeluje zakon, s katerim se bo po vsej Češkoslovaški uvedel 40-urni delovni teden. Na ta način bo dobilo 60.000 do 150.000 brezposelnih možnost dela.

Kongres nemških klijukarjev

Rudolf Hess grdo napada Francijo

Državni kanceler obračunava z nasprotniki režima

Nürnberg, 11. sept. c. Danes se je tukaj začel kongres narodnosocialistične stranke. Hitler je povabil 1500 inozemskih časnika, da so danes dopoldne prisostvovali tradicionalnim prireditvam na ogromnem stadionu. Hitler je s svojim štabom prišel ob 11. Bili so navzoči vsi člani vlade in pa ves diplomatski zbor.

Prvi je govoril namestnik Hitlerja Rudolf Hess, ki je bil v svojem govoru zelo robat, napadel je pa posebno hudo Francijo in pa sovjetsko Rusijo. Obračajoč se k Hitlerju, se mu je zahvalil, da je rešil vojaško čast Nemčije. Nemčija rabi armado, da se bo lahko borila proti komunizmu. »Oprava pa je s tem tudi čast nemške sramote na Porenju, ko je tamkaj še pred leti na nemškem ozemlju vohrala francoska trobojnica in so francoski črnici posiljevali nemške žene.« Še ostreje je v nadaljnjem napadal Francijo, ko jo je dožlil, »da je nalašč

zavlačevala vrtnice nemških jetnikov po svetovni vojni.« V isti sapi pa je v zvezi s Francijo takoj začel govoriti o sovjetski Rusiji, v kateri vidi Nemčija slejkoprej svojo najhujšo sovražnico. Zadnji kongres kominterne je dokazal, da z Rusijo, takšna, kakršna je, nikdar ne more biti miru.

Nato je zvezni kanceler Hitler prečital svojo poslanico kongresu. Ta letošnja poslanica je presenetila po svoji plitvosti. Hitler napada »židovske marksiste, korumpirane centurmaše in pa neumnost, reakcionarno meščanstvo in jih vse skupaj dožlji, da so oni krivi, da se Nemčija tako dolgo ni mogla dvigniti. V nadaljevanju je tudi napovedal, da bo Nemčija znova še v letu 1935 razvila svo silo svoje nacionalistične revolucije. To spomenico smatrajo za odgovor dr. Schachtu, ki je mislil, da je revolucionarna borba narodnega socializma že končana

Atene, 11. sept. m. Celokupna grška javnost je še vedno pod vtisom incidentov, ki so se zgodili prednočnim v predsobi ministrskega sveta, kjer je prišlo do medsebojnega razražunavanja med pristaši generala Kondilisa in generala Panajotakisa. Ta dogodek pa se ne ocenjuje samo kot osebno razražunavanje, temveč kot obelodanjenje stanja v višjih krogih častniškega zbora v Grčiji, ki daje slutiti, da odhod Venizelosa in njegovih najbližjih sodelavcev in pristašev v inozemstvo še ne pomeni, da so grški monarhisti docela likvidirali republikanski pokret, ki je z vsemi silami in sredstvi delal na to, da se obdrži v Grčiji dosedanja republikanska oblika.

General Panajotakis se, kakor znano, ni pokoril povelju vojnega ministra generala Kondilisa, da izroči dolžnost poveljnika prvega armadnega

zbora drugemu generalu, temveč je raje poslal pred poslopje vojnega ministrstva celo baterijo težkih topov. Njegov podvig pa se ne smatra kot organiziran napad, ki bi imel za cilj zrušitev sedanjega režima v Grčiji, temveč samo kot izpad posameznika, kot izpad ambicioznega generala, ki je mislil, da bo s svojimi čestami preprečil izvršitev naredbenih vrhovnega poveljnika grške vojske, generala Kondilisa, ki ni mogel zaupal generalu Panajotakis. V zvezi s proglasom, ki ga je izdal včeraj na narod grški predsednik vlade Caldaris, se v grških političnih krogih smatra, da je položaj za izvršitev plebiscita za restavracijo monarhije v Grčiji že docela zrel. Politični krogi zatrdujejo, da se bo plebiscit izvršil najkasneje drugo ali pa tretjo nedeljo meseca novembra.

Grški oficirski punt

Francoz o našem evharist. kongresu

Avgustova številka mednarodne revije »Les amitiés catholiques françaises«, ki jo vodi dobro znani msgr. Beaupin v Parizu, prinaša vtise nekoga P. B. o velikih slavnostih v Ljubljani. Iz poročila posnemamo nekatere misli.

»Letos je bil v Ljubljani, glavnem mestu Slovenije, nacionalni evharistični kongres za Jugoslavijo. To kongres lahko imenujemo nacionalni zaradi njegovega naslova, dalje zaradi vseh jugoslovanskih škofov, razen dveh, ki sta bila zadržana. Vendar pa so bili verniki, ki so se ga udeležili, skoraj izključno Slovenci, tudi je bilo slišati skoraj samo slovensko govorico, tako da lahko rečemo, da je bil kongres krasna manifestacija vere in krščanske življenjske sile tega tako zanimivega naroda.

Skoraj popoln izostanek udeležnikov iz drugih pokrajin kraljevine se da razložiti z geografsko lego Slovenije, ki je na skrajnem zahodu velike države, potem z gospodarsko zelo težkimi razmerami in tudi z različno govorico. Dalje je treba omeniti splošno nezadovoljnost, ki je vladala na Hrvaškem zaradi državnoborskih volitev in zaradi težav, ki so jih delale oblasti na železnicih. Kljub vsemu je bil kongres lepši kot so mogli pričakovati. Nekateri so cenili število udeležencev na 200.000 in če pomislimo, da je Slovencev v Jugoslaviji 1.200.000, se je torej zbrala na slavnostih ena šestina naroda.

Politične razmere so se k sreči nekaj dni pred kongresom spremenile in pospešile navdušenje množic, saj si lahko bral v vsakem očesu izraz veselja in ponosa. Znano je namreč, da so bili že nekaj let sem slovenski katoličani žrtve pravega preganjanja, ki je hotelo oslabilo ljudsko stranko g. dr. Korošca, ki ima v deželi za seboj 80% vseh volivcev. Cvetiča telovadna in kulturna društva so bila kruto razpuščena, gospodarske organizacije uničene, župani nasilno zamenjani in voditelj stranke dr. Korošec skoraj tri leta interniran, dasi je bil večkrat minister in celo ministrski predsednik. Tudi se ni hotel udeležiti laži-volitev Jevtičeve vlade. Toda v zadnjem trenutku je prišlo do nenadnega preokreta dogodkov. Ker so zmagovalci v omenjenih volitvah preveč po krivici triumfirali in napadali katoliške, prine regenti z njimi soglašal, in sestavljena je bila nova vlada. Notranje ministrstvo je bilo v njej zaupano msgr. dr. Korošcu, ki je bil do tedaj še vedno pod nadzorstvom žendarmije. Lahko si predstavljamo, s kakim zadoščenjem je bila sprejeta ta novica, posebno ko so ljudje zvedeli, da bo novi minister z enim svojih hrvaških kolegov, g. Vrbančičem, zastopal vlado na kongresu. Ob sprevedih in procesijah je poleg kardinalu-legatu marsikak pozdrav veljal ministru, ki je končno zopet prišel do oblasti, dasi so bili slovenski katoličani v svojem zmagovalstvu rezervirani in niso hoteli mešati politike z verskim praznikom. »Slovenec«, glasilo katoliške stranke, je pisal samo: »Da bi bilo veselje slovenskega naroda popolno, je Bog naklonil, da je bil pri slovenskih navzoč njih spoštovani in ljubljani voditelj.«

Ena značilnost slovenskega naroda je njegova prvovrstna organizacija. Duhovščina je izšolana v dunajski krščanski socialni šoli pod vodstvom izvršnih voditeljev dr. Kreka in škofa Jegliča. Organizacija je v narodu izvedena do zadnje gorske vasi. Povsod so ustanovili zadrage, stanovske organizacije, ljudske knjižnice, športna in pevka društva itd., vse pa trdno in smoteno urejeno, tako da je bila vsaka smernica lahko hitro razširjena in izpolnjena. V dokaz je treba prelistati samo kongresno »knjižico«, ki daje točnih navodila glede petja, stanovanja, zdravja, vožnje, rediteljstva itd. Čutiš, da je tisti, ki jo je pisal, vedel, da mu bodo vsi sledili. Ta disciplina je tudi zagotovila kongresu tako lep uspeh.

Okoliščine, v katerih se je kongres vršil, so bile nad vse privlačne. Ljubljana je ljubko, zelo snažno in gostoljubno mesto, in posebno zelo verno. Počutil si se res v verski atmosferi. Ljubljana sicer za tak kongres nima posebno velikih cerkva, pač pa ima Stadion, ki je last kat. sportnih organizacij in more sprejeti skoraj 200.000 ljudi. Za to priliko so ga še posebej priredili in z velikim zaupanjem v Previdnost so sklenili tam imeti svoje glavne slavnosti. Četudi je v Sloveniji običajno mnogo dežja, vendar ni bilo niti en dan slabo vreme.

Spomniti moram še na eno znamenitost kongresa, in to je petje. Slovenski narod ima svoj jezik, pa tudi povsod razširjene stare narodne pesmi. Gledajoč je bilo, ko so množice na svoj narodni način pele litanije Matere božje pod vodstvom zvočnikov. Po tem tudi lahko razumemo, kako globoko je molitev tega naroda in kako brido je za Slovence v drugih državah, ki jim prepuščajemo molitve v narodnem jeziku.

(Nato P. B. podrobno in z navdušenimi besedami opisuje slovensko narodno nošo.)

In v tej noši niso bile samo nekatere skupine, ampak tisoč in tisoč so se v njej pod svojimi zastavami zgrinjali okrog oltarja in pri sprevedih, tisoč so jo nosili elegantno in ponosno kot značilnost svojega naroda, na katerega so ponosni.

Končno moram poročati še, da so množice napravljale mogočen vtis s svojo preprosto po-božnostjo. Spovednice v cerkvi so bile oblegane, obhajali so povsod, in o polnoči je bilo po procesiji z baklami iz stolnice na Stadion, ki je tra-

jala dve uri, obhajanih več kot 30.000 mož. Vsak lahko vidi, da je napor, s katerim so hoteli od-tujiti Slovence njihovim duhovnikom in veri, do-segel ravno nasprotno: v svoji veri so še bolj utrjeni.

Vsi bi radi videli, če bi mogla slavnostim pri-sostvovati skupina katoličanov Francije, velike prijateljice Jugoslavije, in jim prinesli bratski pozdrav. Sprejeti bi bili v resnici kot bratje. Neki nesporazum je v zadnjem hipu to preprečil. Edino veleč. g. Gervazij Quénard, vrhovni pred-stojnik asumpcijonistov, je prišel iz Francije kot zastopnik Stalnega odbora za evharistične kon-grese. Posvečali so mu največjo pozornost. Mladi duhovniki, gojenci naših francoskih univerz, so bili z njim in mu razkazovali svoje verske zavode in znamenitosti. Na Stadionu je bila kot nepretr-gan venec okrog neizmerne množice v parterju vrsta 400 usmiljenk sv. Vincencija Pavelskega, kajti usmiljenke imajo v Ljubljani sedež zelo cve-toče svoje redovne province. Med prelati smo vi-del v belem oblačilu tudi opata trapistov, preč. Don Placida Epale, ki je doma iz Liona. Nekaj ki-lometrov od Ljubljane vodi samostan, ki izhaja iz Notre Dame des Dombes. Njegovi franc. redovniki so že pomrli, slovenski pa govorijo, kolikor je to pri trapistih sploh mogoče, a med seboj francosko. Pa še starejši spomini vežejo Slovenijo s Francijo. Napoleon je ustanovil Ilirijo, prototip bodoče Ju-goslavije. Francoz, ki se sprehaja po ljubljanskih ulicah, zapazi Napoleonovo in Marmantovo ulico. Pred samostanom Nemškega viteškega reda, kjer je stanoval kardinal-legat, je monumentalni steber nad grobom »neznane vojaka Napoleonove ar-made«. Ob vhodu v škofijsko palačo je zaokrožena spominska plošča z napisom: Napoleon in oznako dneva, ko je v tej palači spal Napoleon.

Naša srčna želja bi bila, da bi ob prihodnji priliki naši rojaki gotovo prišli na obisk tako za-nimivih krajev in tako simpatičnega naroda, ki je znamenit po svoji zgodovini in po dosedanjih vrli-nah in kateri je poklican, da igra važno vlogo v razvoju velike Jugoslavije.

Prva koča na Čemšeniški planini

V nedeljo, 15. sept. bo pri Sv. Primožu, čemšeniški podružnici, ob 7 sv. maša, ki jo bo opravil loški kaplan g. Vodušek, nato bo na vrhu Čemšeniške planine (1206 m), blagoslov in otvoritev majhne koče, ki so ji dali naslov Tinetova koča.

Zanimivo je, kdo je to kočo postavil. Ko je pred leti na Lokah nastala posebna kaplanija, se je mnogo dobrih rudarskih fantov zbralo v novo ustanovljenem športnem klubu »Slogac«. Večinoma so gojili samo nogomet in klub si je pridobil že lep sloves. Seveda pa je te mlade rudarske fante vedno vlekel srce v naravo iz pustega rudarskega kraja. Ker radi pomanjkanja niso mogli kam daleč v planino, kamor so si tudi želeli, so tem pridneje hodili po domačih vrtovih. Nekateri pa so se lani le opogumili in so šli z domačim kaplanom na Triglav. Do Aljažvega doma so šli kar s kolesi, ker za vlak ni bilo denarja. Na poti domov so se pa ustavili tudi v Martuljku. Koča, ki so si jo tam postavili bogoslovci, jih je tako navdušila, da so si sami zaželeli kaj takega bliže domačemu kraju. Zda se jim je želja uresničila. Najglednejši med njimi, predsednik športnega kluba, Tine Copar, ima glavno zaslug na vsem, zato se tudi imenuje Tinetova koča. Kadarkoli je mogoč, jo je mahnil dve uri daleč na planino, navadno obložen s težkim tovorom, saj je bilo ne-šteto stvari spravili na planino. Zadnji čas je bilo tem lažje, ker rudarji velikokrat praznujejo. A zgodilo se je, da se je včasih vrnil že ponoči domov iz jame, pa je še hotel delat na planino. Nedvomno je ta koča mladim rudarskim fantom pomemben znak njihove ljubezni do narave in jim le želimo pri delu in v koči veliko božjega bla-goslova!

skega strokovnjaka grofa Arco. Po naročilu nemške vlade sta delovala v Togo. Barona so ujeli Francozi in pozneje spravili v severno Afriko. Zanimal se je zanj.

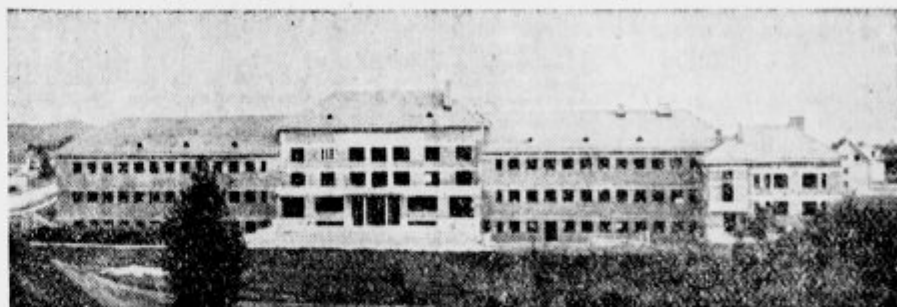
Drugo jutro me je zadelo neljubo presene-čenje. Ponoči smo prekoračili glavni meridian po Griniču in prešli zopet na vzhodno polovico zemlje. Ob tej priliki so predstavili čas za eno uro na-prej, česar pa nisem vedel in več drugih potnikov tudi ne. Posledica je bila samo ta, da smo mesto pri »prvi mizici zajtrkovali pri drugi.

Dopolodne smo se vozili ob francoski pokrajini Dahomey (izg. daomé). Po zemljevidih se obrežje te kolonije in Toga imenuje »Suženjska obala«, ker je v 18. in 19. stoletju tod cvetela trgovina s sužnji. Zamorski vladarji so nalovili mnogo nesrečnikov in jih prodajali evropskim pre-kupcem. 1882 so Francozi zasedli obrežje, nato pa še notranjost. Imeli so pa hude boje z doma-čini. — Zemljepisna imena so samo zgodovinskega pomena in izginjajo. Na »Poprovu obali« so v sta-rih časih kupovali dišave, na »Slovakščeni« novo-vo kost, na »Suženjski« sužnje; vsega tega ni več, zato se tudi ta imena pozabljajo.

Dahomejsko obrežje ni členovito. Ustavili smo se pred mestom Cotonou (3000 preb.). 300 m dolg most (pier) omogočuje prevoz blaga. Ostali smo kakih 1000 m od celine. Nekaj malega dolnov je prevzelo zaboje in vreče, namenjene v to po-krajino; prej ko v dveh urah so bili gotovi, saj je Cotonou — francoski. Kaj neki izvažajo v te kraje, sem si večkrat mislil in izpraševal tovarne. »Naj-več stroje, razdeljene v kose, cement in — sol.« sem izvedel. Na velikem zaboju sem čital: »Che-rollet, kar mi je pričalo, da so notri deli avtomo-

Za bežigrajsko šolo manjka denarja

Severna stran nove šole

Južna stran nove šole

Ljubljana, 11. septembra. Teško pričakovana bežigrajska šola je po-časi napreduje, čeprav je že pod streho. Razu-memo, da primanjkuje denarja, vendar smo mišljenja, da sme šola šele zadnja občutiti pomanjkanje. V zadnjem času so zgradili okrog 200 vrat, ki jih ima šola, prihodnji teden pa pridejo na vrsto okna. V glavnem opravljajo sedaj notranja dela, čeprav šola še nima zuna-njega ometa. Če se bodo našla potrebna denar-na sredstva, bo še letos tudi fasada dodelana. Naročena je tudi že moderna centralna kurja-va, cevi so že na mestu. Kotli in drugi potrebni stroji za centralno kurjavo bodo stali 700.000 dinarjev. Nekaj časa bodo zahtevale tudi vse druge instalacije, posebno pa bo naprava za

zračenje, ki bo v celi Ljubljani najmodernejša. Pozimi se bo namreč vsa šola zračila pri za-prtih oknih s segretim zrakom, ki bo prihajal v vse sobe po posebnih kanalih, katerih skupna dolžina v šoli znaša nekaj nad 1 kilometer. Od-dano še ni v izvršitev parkiranje, pleskanje in slikanje in vse kaže, da bo šola šele drugo je-sen prvič dobila svoje mlade obiskovalce, ki gotovo že komaj čakajo nato, da jim ne bo treba tako daleč hoditi v šolo. S tem pa bodo še bolj kot otroci prizadeti starši, ki v veliki ve-čini težko plačujejo obutev in obleko, ki zlasti pozimi na dolgi poti v šolo precej več trpi, kakor sicer. Ali ne bi bilo mogoče, da bi se malo hitreje našli potrebni krediti in se dokončala šola čimprej.

V korist Rdečega križa

Pol dinarja več na pisma, vstopnice in vozne listke

Po čl. 42., točka 11. Zakona o Rdečem križu, je posvečen en popolen teden (7 dni) v letu, od tretje nedelje v mesecu septembru do vsote sobote propagandni ideji Rdečega križa, nabiranjem članov in nabiranjem prispevkov v vsej državi. V tem tednu ne sme nobeno drugo dru-štvo zbirati prispevkov, niti imeti kakšnih pri-reditev, marveč samo sporazumno z Rdečim križem in za Rdeči križ.

Teden Rdečega križa se pričinja v tem le-tu 15. in traja do vsote 21. septembra. Po zakonu o Rdečem križu se bo v tem času po-birala za vožnje po železnici, z ladjami, letali in vsemi ostali sredstvi za javni promet med dvema ali več kraji obvezno predpisana taksa v korist Glavnega odbora, in sicer: 0,50 dinarjev za vsako vozovnico do 100 dinarjev in še po toliko za vsako začeto stotico nad 100 dinarjev.

V tem času se pobira poleg rednih poštnih pristojbin za vsako pismo in dopisnico v notra-njem prometu posebna taksa 0,50 dinarjev v korist Rdečega križa, katere se prilepi na sami pošiljki s posebno propagandno znamko Rde-čega križa. Ta znamka se more kupiti na pošti ali pri vsakem privatnem prodajalcu znamk. Ako bi pošiljatelj opustil plačanje te takse, se

prepušča prejemniku, da plača to takso. Ako niti pošiljatelj niti prejemnik ne plačata te takse, se bo vrnila pošiljka kot nedostavljena v oddajno mesto. Ta taksa v znesku 0,50 dinarjev se plačuje pri oddaji tudi za priporočena pisma, dopisnice, pakete (navadne in vrednostne) in brzojavke v notranjem prometu. Za pošiljke, namenjene v inozemstvo, ta taksa ni obvezna, vendar se odposiljateljem z ozirom na cilje društva Rdečega križa priporoča, da jo pla-čajo tudi za te pošiljke.

Taksa v znesku 0,50 dinarjev se mora pla-čevati tudi na vse vstopnice v gledališča, kino-matografe in druga podobna podjetja za javno zabavo.

Da more Rdeči križ izvršiti vse težke in vzvišene naloge, so mu potrebni mnogoštevilni sodelavci in izdatna sredstva. Letna članarina znaša samo 24 Din za redne člane in 6 Din za podporne člane. Potrebno je, da vsi brez raz-like pomagajo Rdečemu križu z vpisom v član-stvo in da ga ta teden podpro s svojimi doneski v mejah možnosti.

Glavni odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije.

Okrog Afrike

Piše dr. Ivan Knifec.

XV.

Cotonou (Dahomey), 29. julija.

Ponoči smo se vozili mimo Togo, nekdanje nemške naselbine. Ni velika ta dežela, dobro tret-jino Jugoslavije. 1884 so Nemci na obrežju razvili svojo zlasto, nato pa prodirali v notranjost, se-veda v sporazumu s sosedji Angličani in Francozi. Lepo so uredili kolonijo; Togo je postala »vzorna naselbina«. Vzdruževala se je sama, medtem ko mora navadno država matica za kolonije dopla-čevati. Zato je Nemcem zelo žal po tej pokrajini, in prva kolonija, ki jo žele dobiti nazaj, je Togo. Ob morju so zgradili mesto Lome, edino pristani-šče v tej deželi, ob enem glavno mesto naselbine. Po verskem miru so morali Nemci oddati vse afriške kolonije drugim državam »v varstvo«. To-go so si razdelili Angličani in Francozi. Angličani so dobili dve petini dežele in eno petino prebival-stva, Francozi pa levi del: tri petine zemlje z mestom Lome vred in štiri petine naroda. Ko je 1914 izbruhnila vojna, so imeli Nemci v deželi prav malo četi; prej ko v enem mesecu so nepri-jatelji zasedli Togo.

Moj sosed vladni svetnik mi je pripovedoval, da je ob izbruhu vojne služil v Togo; ujeli so ga Angličani, ga odpeljali na Zlato obal, kesneje pa v Evropo. Ob tej priliki sem ga vprašal, če pozna ljubljanskega barona C., ki je pred vojno v Togo ustanovljal »radio postaje«. »Seveda ga poznam, pa še dobro,« mi pravi. »Bil je desna roka radij-

bila te firme. Iz vreč pa se je včasih pokazala pri luknjicah siva ali snežnobela moka: cement in sol. Potnika niso nobenega pustili na suho, če ni tukaj izstopil.

Cotonou je vzor afriške naselbine, kakor si jih navadno predstavljamo in jih vidimo naslikane po knjigah. V ospredju breg z rjavimi sipinami. Ne daleč proč enonadstropne hiše s hodniki, ve-randami in nizko streho, stanovanja belih kolo-nistov, v ozadju pa gozd. »Kako idilično!« si misli maraiko. »In kako dolgočasno!« bi pristavil dru-gi. Prav imata pa oba.

Kajnega, radi bi izvedeli kaj o pragozdih, ta-ko zarastlih, da niti sončni žarek ne pride do tal; o zamorskih naselbinah, kjer divjaki plešejo bojne igre; o zvereh, slonih, levih, zebrah in žirafah. Rad bi vam pisal o tem; česar pa sam nisem vi-del, tudi vam ne morem opisovati. Vse take stva-ri so v notranjosti, v zaledju kolonij. O, da, vsega tega je dovolj. Pragozdi se prične vsaj 100 km od obrežja; spredaj je vse večje drevje posekano. Za pragozdi so ravnine z zamorskimi vasi. Ko-gar zanima, si jih lahko ogleda. Za prevoza sredstva še ni tako preskrbljeno kot pri nas. Par železnice vozi v ozadje, ozkotirnih, parkrat na te-den, ponekod le »po potrebi. Ob morju je cest-dovolj in to dobrih, asfaltiranih za avtomob. V ozadju je cest malo; po deževju so nerabne. Vsaka država si prizadeva promet kar najbolj pospeše-vati; vse skupaj pa počasi napreduje. No, tam za-daj bi se ti želje izpolnile. Videl bi črnce, njih malike in fetišje, njih skakanje v bojni opravi. Pri-jazni menda niso; ljudodrevec pa baje ni več. Tu in tam bi ugledal cerkvice; krog njih se suče bra-dat mož v beli halji: nedaleč proč je vse polno

otrok, med njimi pa bela žena s perutnicami krog glave. Taki možje in žene so divja sra že dokaj ublažili. Vendar je pa v zahodnem Sudanu mnogo poginov in mohamedancev; baš islam se po teh deželah zelo širi.

Zelja videti zveri, kar v naravo se podaj in še koga vzemi s seboj. Srečal boš slone, videl boš zebre in opice, gazele in žirafe bodo bežale. Ugledal boš leva, ne boj se ga preveč; pravijo, da lev nikomur nič žalega ne stori, kdor ga ne draži, in pa, če ni hudo lačen. Nimamo seveda še zrcala, ki bi nam pokazalo, v kakem stanju je levov že-lodec. Sicer pa, — tako pripovedujejo, izkusil te-ga nisem, — če srečaš leva, srepo mu glej v oči, pa se — umakne. Po takem dogodku, domov pri-šedši, je treba menjati perilo. Ob vodi glej da te ne ugrizne krokodil; bilo bi neprijetno. V zadre-go bi prišel, če se voziš v čolnu, pa ti povodnji konj, mrečina, da ji ni para, privzdigne in pre-kucne čoln in v rhu tega v svoji objestnosti še hlastne po tebi.

Takim in podobnim slučajem smo se izognili s tem, da smo jadrili le poleg obrežja. Po pri-staniščiš se domačih živali nismo kaj videli. Kak psiček se je oglašil, kozica zameketala; če smo ugledali kravo, je bila to redkost; konja je pa avto povsem izpodrinil. Izletnike je »bust« zapeljal v zamorsko vas ali »pragozd«; to so bile pa iz letne točke, v ta namen prikrojene.

— Motnje v ledenu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Frant-Josefovec grenčice.

Ljubljanske osnovne in meščanske šole

Nazadovanje števila učencev - Velik boj za razrede

Ljubljana, 11. septembra.

Na 8 mestnih šolskih poslopih, ki mnoga sploh ne odgovarjajo več modernim načelom solstva in higijene, je velika tesnoba in velik boj za prostor in razred med osnovnimi in meščanskimi šolami. Mnogim šolskim upravam manjkajo primerni kabini, urejene posvetovalnice in nimajo celo dovolj razredov, tako da se mora voditi deljen pouk. Po šolah je dosti težak vdah. Pravilno opisati vse križce razmere na ljubljanskih osnovnih šolah v časnikarskem poročilu ni mogoče! Ljubljanske šole se bodo oddahnile, ko bo velika bežigrajska šola izročena svojemu namenu. Kdaj bo to, se še ne ve. Občina je morala sedaj najeti staro Waldherjevo hišo, kjer se je sprva nahajala II. državna gimnazija pred vojno, da je spravila nekatere šole tja, tako manjšinsko in meščansko deško iz Siške. V nekaterih poslopih se nahajajo kar po 4 šolska vodstva! Kdaj bo pač mestna občina tako srečna, da bo mogla zgraditi moderno poslopje vsaj za eno meščansko šolo? Se večjo borbo bi občutila mestna občina, če jo ne bi zaradi šol razbremenjevale zasebne šole v Marjaniškem, Lichtenurnu na Poljanah in pri uršulinkah na Kongresnem trgu. Prenatranost šol je ustvarila nenormalno stanje, ki tudi vpliva na končne šolske uspehe in napredek naše osnovne šole.

Prav značilna za presojo socialnih in kulturnih razmer pa je splošna statistika o številu učencev po posameznih šolah. Na vseh ljubljanskih državniških in zasebnih šolah je bilo letošnih vpisanih 1985 dečkov in 1694 deklic, torej skupno 3679. (lani 3815, letos torej za 134 manj).

V I. razred je bilo vpisanih 365 dečkov in 309 deklic. V zadnjih 4 letih je število šolskih otrok padlo za 485.

Velik je naval na ljubljanske meščanske šole. Letos je število obiska teh šol naraslo za najmanj 200. Vpisanih je bilo: I. deška meščanska šola na Prulah skupaj 379 (I. razred 106); II. meščanska deška šola, ki se je doslej nahajala v Šiški in se letos preselila v Waldherjevo hišo, šteje 355 učencev (I. razred 131). Skupaj je bilo vpisanih 734 dečkov. Velik obisk je tudi na dekliških meščanskih šolah. Tako I. dekliška meščanska šola Sv. Jakob 294 (I. razred 90), uršulinska meščanska šola v Ljubljani 253 deklic (I. razred 66) in Lichtenurnov zavod 299 učenk (I. razred 93). Skupaj 846 učenek.

Tudi okoliške meščanske šole zaznamujejo močan prirastek. Moste štejejo 263, Vič 270 in Zgornja Šiška 220 učencev in učenek. Na posamezne osnovne šole se razdeli število vpisanih solarjev: I. deška na Ledini 319, II. deška na Grabnu 363, III. deška Vrtača 298, IV. deška Prule 231 in VI. deška Šiška 403. Dlje I. dekliška Sv. Jakob 596, IV. dekliška Siška 288 in licejska 527. Barjanska šola šteje 94 dečkov in 105 deklic, Uršulinska osnovna šola 204 deklice, Lichtenurn 318 učenek, Marjanišče 209 dečkov, manjšinska šola 15 dečkov in 15 deklic, pomožna šola za duševno manj nadarjene 53 dečkov in 45 deklic.

Te primerjalne številke osvetljujejo šolsko mizerijo bele Ljubljane in se je res čuditi, da more učiteljstvo vzdržati v takih nevarnih razmerah in da dosega še prav povoljne učne uspehe.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. 15483 od 25. V. 1935.

Razstava kuharske umetnosti

Ljubljana, 11. sept.

Danes bodo ob 10 dopoldne v veliki dvorani Kazine odprli občinstvu razstavo, ki ne bo samo za sladokosce, ampak tudi za ljubljanske gospodinjice, ki se ukvarjajo s skromnimi in enostavnimi kosili, nad vse zanimiva in poučna. Zveza gostiteljskih nameščenec v Ljubljani bo z razstavo, ki bo odprta do 18. t. m., pokazala, na kako visoki stopnji je kuharska umetnost pri nas. Slovenija, ki z vsakim letom vedno bolj propagira tujski promet, mora med mnogimi drugimi zahtevami, ki jih stavijo razvijeni letoviščarji in gostje iz vseh evropskih držav, tudi ugostiti željam tako različenega okusa. Dobra kuhinja, ki se zna prilagoditi željam inoemcev, je ena izmed najboljših reklam za ponoven obisk.

Zveza gostiteljskih nameščenec je stara sicer šele leto dni, vendar se njeno delovanje že lepo opazja. Poleg tečajev, ki jih prireja za svoje člane, ki na ta način strokovno izpopolnjujejo svoje znanje, je priredila tudi sedanjo razstavo, ki je res nad vse zanimiva. Lepo okrašena omizja kažejo n. pr. angleški in dunajski zajtrk, večerjo, five of clock itd. Posebno zanimiva je velika miza z gotovimi jedili naših kuharskih strokovnjakov. Sedve razstavljajo tudi razne druge trdke, ki so v zvezi z zadovoljevanjem praznih želodcev. Prepričani smo, da bo razstava vsakomur všeč, saj je zelo poučna, ker med drugim tudi lepo dokazuje, kako je mogoče s skromnimi sredstvi in majhnimi stroški napraviti obede, ki nikakor ne izgledajo, da bi bili tako ceneni.

Knjič — žima

Glej oglaš!

Siromašnim Ljubljančanom na pomoč! Ljubljanski Rdeči križ je zadnja leta za zimo gorko oblekel in obul več tisoč siromakov in brezposelnih z darili, kajti za to namen nabral med ljubljanskim prebivalstvom. Zopet se bliža zima in v Ljubljani je na tisoče revežev, ki jo pričakujejo v strahu. Tolaži jih samo upanje, da jim bo Rdeči križ tudi letos dal pomoč, ne v de-

Kulturni obzornik

Knjige Slovenske Matice za l. 1935

Za svoj čas smo naznanili letošnje knjige Slovenske Matice, toda radi pomembnosti izdaj ter dela, ki ga vrši ta ustanova med našim narodom, čutimo dolžnost, da o knjigah spregovorimo še obširneje. Ob tej priliki je enkrat opozorjamo na izredno ugodnost pri nakupu teh knjig, kajti za 50 Din lahko postanemo član društva ter dobimo navrh še vse redne izdaje, katerih vsaka ima svojo trajno vrednost; obenem pa podpremo ustanovo, ki nam nadomešča za sedaj še našo Akademijo, skrbec za izdajo znanstvenih knjig, takih, ki jih privatna založništva ne bi zmogla. Za letos so izšle štiri knjige, ki jih bom skušal po vrsti označiti.

1. Joka Zigon: Veliko pismo slovenske duhovne zadržitve. — Ustanovitev Slovenske Matice. Str. 146.

Lani 4. februarja je preteklo sedemdeset let, odkar so bila potrjena pravila Slovenske Matice. Pač zastitljiva starost in pomembna, pa je šla mimo slovenske javnosti neopazno, kot da bi ne bila tedaj prilika, da se opozori na našo — poleg Mohorjeve družbe — najzastitljivejšo književno družbo. Zato je sklenil odbor, da izda za letos zgodovino Matice. Tako je nastala ta knjiga, ki je dobila svecan župančičevsko-pešniški naslov ob Bleiweisovi besedah ob prvem obnem zboru: »Pismo Matice Slovenske je magna karta vsega slovenskega naroda.« Toda ob takim slavnostnem naslovu je za zgodovinsko študijo potreben še drug podnaslov, označujoč točno vsebino, namreč: »Ustanovitev Matice.« — Do sedaj smo imeli že nekaj takih pogledov v enovanje Matice. Najprej Levstikov opis v prvem Matičnem koledarju, potem dokumentirano Prijateljstvo Predzgodovino... ter slaba, na hitro roko napisano Lahovo Zgodovi-

no, ki pa radi površnosti ni mogla služiti za vir tej razpravi. K tem razpravam bi omenjal še Šlebingerjevo bibliografijo matičnih izdaj, ki pa podaja samo rezultate njenega dela.

Joka Zigon je lepo razdelil vsa tvarina na tri dele. V prvem delu opisuje vznik ideje, ki je Sloimškova iz l. 1845. in se je pozneje realizirala v Mohorjevi družbi. Dalje beleži posamezne glase in neuspele poizkuse, deloma radi konkurence z Mohorjevo, deloma radi uslonitve na snujbo se ilirsko matico v Zagrebu. Največ si je prizadeval Sloimšek in mariborski krog, ki bi jo tudi ustanovil, da je Sloimšek dalje živel. Zanj sta dala bele Cegnar in Toman, ki je odslej veljal za pobudnika Matice. — V drugem delu opisuje Zigon dogajanja od Tomanovega noveletnega poziva za l. 1863. do potrditve pravil 4. II. 1864. Ta čas so vzeli akcijo v roke že snarodni možje, ki so zamislili dajati sicer sijaj in garancijo ustanovitve, niso pa bili aktivni ter bi skoraj zameškali vso stvar, da niso energično prisilili podjetni Mariborčani, na svojo roko sestavili osnutek pravil po češki matiči ter nabrali prve ustanovnike. Tako mora Mariborčanom pripasti zaslug za zanj. Zanimiv je opis sestavljanja pravil, debat ob ilirstvu in slovenstvu, ki jih je vodil Levstik, naklonjenost dveh hrvaških škofov (Strossmayer, Dobrila), ter nasprotovanje obeh slovenskih (Stepišnik, Widmer). Končno so bila potrjena pravila te snekake kulturne Zedinjene Slovenije, kot jo je ob tej priliki imenoval Bleiweis. — Tretje — najobširnejše — poglavje pa govori o času od potrditve do prvega obnega zbora 11. V. 1865, kjer vidimo staroslovensko bahavost, samotržje nekaterih, nedelo in nesmisel za glavni namen društva: za izdajo znanstvenih knjig. Simpatično spremljamo napore Mariborčanov, ki so še vedno bili najbolj iniciativni, prav tako delo mladega Levstika, njegove opravilne priložbe na Bleiweisovo družbo ter njen utilitarizem, poizkuse duhovščine in škofa, da si zagurajo garancije za katoliško neoporečnost knjig, vse do obnega zbora, ki je bil pravi sijaj za Ljubljano in pravi povod za narodnostno navdušenje, kajti prvič se je tedaj

z rednim letnim obnim zborom. Popoldne bo pa skupni izlet vseh članov in prijateljev društva na Založno goro pri Preserjih, kjer bodo ob 15 litanije, nato pa izlet v bližnjo okolico. Odpeljemo se z vlakom izpred glavnega kolodvora ob 13.55 in se vrnemo ob 22.08. Vožnja tja in nazaj 9 Din. — Vabimo vse člane in prijatelje, da se obnega zbora in pa popoldanskega izleta udeležijo v obilnem številu. Odbor.

Velika zaloga nakradenega blaga. O šumnih dnevih velesejima je policija polovila mnogo sumljivih tipov, v roke ji je prišlo tudi mnogo najrazličnejšega pokradenega blaga, tako manufaktura, usnje, čevlji, perilo, nogavice in druge stvari, katerih lastniki še niso znani. Interesenti naj se javijo na policijski upravi in si tam ogledajo ogromno zalogo. Mogoče so tam tudi njim ukradene stvari.

Škoda po toči na Barju. Mestna občina se je po splošni cenitvi škode, ki jo je 10. avgusta napravila nevihta s točo na Barju, obrnila na banko upravo za podporo posestnikom, prizadetim po toči. Banská uprava je sedaj poslala na občino 2 nakaznici za dovoz ljudske hrane, s katerima se dovoljuje 75% znižanje vozarine po železnici. Občina sme na obe nakaznici pripeljati do 20.000

Mariborske vesti:

Armada šolske mladine

6757 mladih ljudi se šola v Mariboru - Prenaplnjene meščanske šole

Včeraj je v mariborskih šolskih poslopih zavladalo zopet normalno življenje. Po trimesečnih počitnicah se je zopet pov od pričel pouk. Na ljudsko šolo se je letos vpisalo 4192 otrok. Od tega jih ima I. deška 179, II. deška 153, III. deška 495, IV. deška 234, vpadena na drž. učiteljsko 110. Dekliške šole: I. dekliška 243, II. dekliška 435, III. dekliška 149, IV. dekliška 162, vpadna na učiteljsko šol. sester 269. V manjšinski šoli je 80 otrok (45 učenek in 35 učenec), v pomožni šoli pa 115. Najhujši naval je bil zopet letos v II. dekliško šolo v Magdalenskem predmestju, ki si je tudi letos morala pomagati z raznimi podružnicami v ostalih šolskih poslopih, da je spravila vse razrede pod streho. V meščanskih šolah je vpisanih 1807 dijakov. Od tega v deški meščanski šoli 816, v I. dekliški meščanski 402, II. dek-

liški 340 in v dekliški meščanski šoli šolskih sester 229 učenek. Obupno je stanje na deški meščanski šoli, ki ima zaradi velikega števila učencev 17 paralelek, in sicer prvi razred 6 s 313 učenci, drugi razred 5 z 267 učenci, tretji razred 4 s 170 učenci, četrti razred pa obstoja iz dveh paralelek s 86 učenci 4 razredi se nahajajo izven zavoda, eden v bivšem ženskem učiteljskem, trije v prostorih dekliške meščanske šole v Cankarjevi ulici, poleg tega pa so v zavodu samem še trije takozvani »potujoči« razredi, ki nimajo stalnega prostora ter se zatekajo zdaj v ta, zdaj v oni razred. O opisih v srednje šole smo že poročali. V realni gimnaziji je 1269 dijakov, v klasični 732, v Trgovski akademiji 160, v učiteljski 136 in v učiteljski šolskih sester 19.

Planincem, ki žele ob nedeljah, praznikih pred odhodom na planine zadostiti svoji verski dolžnosti, je redno ustrezno s sv. mašo ob 4.15 zjutraj v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Prijavite se k gasilec. Gasilska četa bo pričela v najkrajšem času z vžbanjanjem novincev. Prijave se sprejemajo vsak dan na poveljstvu čete, Koroška cesta 12.

Celotno gostovanje ljubljanske opere s popularno opero »Seviljski brivci«, en koncert, sedem operetnih ter trinajst dramskih predstav prejme letos gledališki alenent. Pogoji so lanski, znižal se je le abonma v nekaterih galerijskih ložah. Abonma se plačuje v sedmih zaporednih mesečnih obrokih, ki so tako nizki, da si vsakdo lahko omisli boljše sedež (najcenejši sedeži so v abonmaju za mesečnih 9.— dinarjev, torej stane predstava le 3 Din).

Na graški velesejem vozi Putnikov avto. V nedeljo 15. septembra, v torek 17. in sredo 18. septembra. Vozna cena Din 75. Takojšnje prijave, preskrba šilingov in vse informacije pri Putniku in njegovih podružnicah.

Slana pada. Včeraj zjutraj je mariborsko okolico pobelila slana. Napravila je precej škode na ajdi, ki sedaj najlepše cvete.

Nesrečen strel. Na Olšev planini pri Črni se je dogodila v granicarski stražnici težka nesreča. Granicar Jeto Miljevič je pred odhodom na strazo pregledoval svojo puško, pri tem pa je tako nepravilno ravnal, da se mu je orožje sprožilo. Strel je zadel granicarja Milorada Kociča v grlo ter mu je krogla izstopila na rami. S smrtno se borečega ranjenca so prenesli v bolnišnico v Črni.

Pravega so ujeli. Pred nekaj dnevi smo poročali o skrivnostnem dogodku, ki se je pripetil v nekem tukajšnjem hotelu. Sredi noči je počil v sobi strel in ko je prišla policija, je neznanec skočil skozi okno prvega nadstropja, stekel proti kolodvoru in se odpeljal v avto-taksijem v št. 11. Šoferja je s samokresom v roki prisilil k vožnji. V št. 11ju so begunca na poziv mariborske policije aretirali tamošnji orožniki ter ga privedli v Maribor. Policija je doznala da se piše Mate Salamonec; glede bega je izjavil, da se je zbal policije, ker ni imel orožnega lista za samokres. Včeraj pa je prešla mariborska policija iz Belovara obvestilo,

da je Salamonec nevaren vlomilec, ki je izvršil v belovarski okolici velik vlom.

Iz maščevanja zažgal hlev. Pred malim senatom se je včeraj zagovarjal delavec Anton Trajber iz Črensovcev zaradi požuga. Trajber je bil do 9. maja letošnjega leta biralec v zavodu križiškega reda v Muretnicah. Zaradi njegovega slabega značaja so ga spodili iz biralnice, nakar je obljubil maščevanje. Dne 9. julija zvečer je prišel v Muretnice, privezal vžigalnik na kol ter ga gorečarica pritaknil v slamo na gospodarskem poslopiju, ki je zgorelo do tal. Škode je bilo 50.000 Din. Obsojen je bil na 5 let roboje.

Obrtno knjigovodstvo. Učni tečaj za obrtno knjigovodstvo, spise in kalkulacijo se začne v Mariboru v petek dne 15. septembra ob 20 uri v prostorih Trgovske akademije, vhod vogal Zrinjskega trga. Interesenti naj se javijo ob označeni uri v učilnici ali pa poprej med uradnimi urami na sressem načelstvu v sobi 42, II. nad. Predavanja se bodo vršila trikrat tedensko zvečer.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Zastrupljenje z gobami. Take in enake novice beremo v našem časopisu sedaj v gobarski sezoni dnevnio. Teh nesreč so ljudje sami krivi, ker lahko miselno ali radi nepoznanja gob nabirajo neuporabne. Sedaj, ko imamo v slovenskem jeziku strokovnjakovo pisano in s podobami vseh užitnih in strupenih gob v naravnih barvah opremljeno knjigo, je vsakomur mogoče, da se temeljitje seznanji z gobami. Ker je goba postala vsled krize hrana najširših plasti naroda, ki se v velikih množinah izvaža in konservira tudi za domačo porabo, bi morali posvečati temu vprašanju večjo pozornost. Knjiga »Naše gobec«, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob, katero je spisal strokovnjak Ante Bog, obsega 60 strani navodil za spoznavanje užitnih, nevarnih in strupenih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo in kako pripravljamo naše kuharice okusna jedila iz gob. Knjiga ima 75 barvnih slik po naravi in stane vezana 50 Din. Dobe se pa slike tudi same zase nalepljene na karton za nazorni pouk, cena 100 Din. Naše geslo mora biti: v vsako hišo knjigo: »Naše gobec«.

Razstava Eda Deržaja v Jakopičevem paviljonu

Slikar se predstavlja naši javnosti prvič v večji kolekciji svojih del. Razstavljenih je 160 del in to v olju, akvarelu, grafičnih tehnikah (lesorez, linorez), ter v par pastelah.

Deržaja poznamo že iz njegovih mladinskih ilustracij, ki so izšle v Mladinski matici. Tam se nam predstavi kot slikar-illustrator, ki kaže dovolj spretnosti in ki obvlada različne slikarske tehnike. Vendar je tam brezosebne. Prav spoznamo Deržaja šele iz te velike kolekcije.

Predmet Deržajevoga slikarskega upodabljanja je predvsem krajina in to povečini gorska krajina. Ta obsega naše gore v vseh letnih časih in gore, ki jih je upodobil na svojem popotovanju po Angliji. S tega popotovanja je še nekaj drugih krajskih motivov, ilustracij, nato pa so še motivi iz Benetk, Dalmacije, ter naše zemlje.

Stilno je zaznavna v Deržajevem delu diskrepanca, ki se javlja v borbi za slikarska izrazila; ali impresionistični način rabe svetlobe in teme, po kateri je slikarski predmet upodobljen v vsej svoji naravni objektivnosti, ali realistično pojmovanje funkcije svetlo-temne linije ali konture, kjer je objektu pridejana rahla subjektivna primes — tendenca. Kjer reši svojo nalogo na prvi način je veliko neposrednejši in boljši. Tehnika je tedaj vedno »ala prima«, ter kaže dovršenost (n. pr. Megla), odpade pa obenem z njo osladni senzualistični kolorizem, duša koncepcije pa je strijna in zdrava, kar je evidentno v jasnejši kompoziciji, oziroma boljši rešitvi ostalih slikarskih problemov. Zdi se, da je najboljši kot grafiki, kjer mu ostanejo le belo-črna izrazila in kjer se koncentrira le na bistvene poteze upodobljenega objekta (n. pr. Tower bridge).

V drugem slučaju pa je Deržajev ustvarjanje nekoliko šibkejšo. To velja zlasti za velika olja, kjer se takoj opazi nedograjeno kompozicijo, povdarjanje posameznih detajlov (n. pr. skrbno izdelave oblakov), zlasti pa ruši naturalistični kolorizem neposrednost umetnikovega doživljanja. Tudi tehnično v teh delih ni povsem neoporečna. Še o Deržaju kot popotniku besedo. Popotne vtise je izlil v dela, ki odgovarjajo vsem varijacijam njegovega stila: so povprečna in dobra. Slaba pa postanejo, kjer ilustrira tujo eksotiko (n. pr. Kitajska četrt, Tower-hillski govornik).

Deržaj je kot umetnik mlad — o tej mladosti govori nedograjena struktura stila in z njo iskanje po lastnem umetniškem nazoru, ki si je, kot se zdi, našlo tu izraza v tolikih tehnikah, kakor tudi v izbiranju slikarskega gradiva, ki seže od čistih bežnih krajskih skic (dobre n. pr. Megla, Bele poljane itd.), značilnih naravnih pojavov (Mavrica, Zarenje), socialnih motivov, tja do nekakega meščanskega žanra (udobnost, karikature).

Dasi je na obširni razstavi nekaj del, ki naravnost ovirajo jasen pogled na vrednost Deržajevoga slikarskega dela, vendar pa je tu tudi marsikatero delo, ki kaže zdravo jedro. Taka dela obala.

s. m.

Po sledovih starih Japodov

Od Ljubljane do Delnice.

V hudem nalu je ekskurzija arheologov v petek, 6. sept. zapustila Ljubljano. Ta dan je bil pa namenjen važnim stvarim in je bila sreča, da se je vreme kmalu občutno izboljšalo. Vrhovne, pristaniških naprav starega Nauporta, ni bilo mogoče obiskati, pač pa konec zapornega zidovja nad Verdum, postavljenega od Rimljanov v pozni antiki v bran proti divjim narodom. Stolp je dal očistiti odvetnik dr. Marolt, ki je tudi kazal pot arheologom. Naslednja postaja je bilo po najdbah Ilirski dobi pripisano Gradišče pri Cerklju, ki leži na 300 m nad Cerkljo. Arheologi so obkrožili izredno lego tega kraja, ki je bil po svoji mizasti obliki kar določen za neko utrjeno napravo. Zanimivo niso imeli od izkopavanja, ki jih je tu vodil R. Ložar, dosti užitek, kajti neznani divjaki so porušili vse zidovje na poti, ki vodi na Gradišče, tako da so si ogledali le razvaline.

V zvezi z rimsko kolonizacijo naših krajev je rimski tabor na Nadleškem hribu pri Starem trgu, ki ga je ugotovil prof. Saria. Tu je ekskurzija v imenu občine Stari trg pozdravil župnik J. Hafner, gospe županja pa jim je priredila okusen prigrizek s pijačo. Za sprejem in za prigrizek se je v imenu gostov zahvalil prof. Syme iz Oxforda. Prekmurje je minilo čez prijetnega odpočitka in razgovora in treba je bilo dalje na Prezid, k zaporne mu zidovju. Na Prezidu je v času, ki je preostajal, ker je imel en avtobus težji defekt, prof. Egger spregovoril o historični vlogi utrdb, ki so si jih arheologi ogledali. V debato so posegli nato Bersa, Althödy, Kahrstedt, morali pa so razgovor prekinili, kajti avto je bil popravljen, dan se je nagibal k koncu, odpotovati je bilo treba na Delnice. Tu jih je sprejel upravnik zagrebskega muzeja dr. Viktor Hoffiller, kot na svojem področju.

V Vinico in Viničico, dve japonski mesti.

V soboto zjutraj je ekskurzija rano krenila na pot v Vinico v Beli Krajini. Tu se nahaja velik nasip kot ostanek stare japonske naselbine, pod njim pa leži severovzhodno pokopališče tedanjih prebivalcev, javnosti znano po predmetih iz zbirke vojvodine Mecklenburg. Na tesnem kraju je bilo najdenih 350 grobov, začuda veliko število. Ta ogled je bil zelo važen, kajti dokazal je, da imamo opravka z dolgotrajno naselitvijo in zaporednostjo form in da izvira pomešanost tipov, ki jo opazujemo v Mecklenburški zbirki, samo iz slabega izkopavanja. Iz Vinice je šla pot v Ogulin, odtod pa v Viničico pri Josipgradu. Na ta kraj je postavil major Georg Veith glavno mesto Japodov, Metulum, dočim ga je W. Schmid postavil na Šmihel pri Hrenovcih. Uvodno besedo je imel tu Hoffiller, na kratko o Japodih in njih problemu. Zatem je spregovoril R. Egger, na kar se je razvila debata, v katero so posegli Althödy, Bersa, Kahrstedt, Saria in drugi. V bistvu sta bili odklonjeni obe teoriji, splošno pa se je poudarila nujnost, da se prične na tem kraju z izkopavanji. Ozemlje je historično važno, polno sledov, ob kraju Čakovcu pod hribom se je raztezala ogromna zidana naselbina. Če pomislimo na zgolj 60 km obsegajočo razdaljo do morja, na sosednje bogate nekropole v Prozoru, Kompolju itd., bo razumljivo, čemu nekateri bolj nagibajo k tezi, da je Oktavijan tu preko prodiral od Senja k Sisku in ne po ovinku iz Trsta preko Hrušice in Ljubljane. Vendar čas je šilil dalje, treba je bilo v Zagreb, kamor so spiskali znanstveniki v soboto zvečer.

Iz Zagreba v Sisek.

Nedelja je bila posvečena dopoldne obisku muzeja, kjer so si gostje ogledali razstavo japonskih starin, ki sta jo naložila za to priliko priredila dr. Jože Klemenc in dr. dr. Hoffiller, kakor je ravnatelj Hoffiller v sprejemnem govoru

sam poudaril. Razstava je vrgla pred oči ekskurzije vse ogromno bogastvo japonskih naselbin, zlasti pa nenavadno važno nekropolo v Kompolju. Ta nekropola bo imela v kronologiji japonske kulture še važno vlogo radi čistosti form in normalnosti tipskih vrst. Opoldne je gostom priredila kosilo zagrebska občina v Gradskem podrumu. Občino je zastopal podžupan Kaufmann, ki je pozdravil goste. V imenu ekskurzije se mu je zahvalil van Giffen v holandskem, nemškem in francoskem jeziku. Nato pa je odšla cela skupina v Sisek, starodavno Siscio. Tu jo je pred kolodvorom sprejel župan Siska in ji izrekel dobrodošlico. Nato se je pod vodstvom dr. Hoffillera izvršil obhod po mestu, po rimski in predgovinski naselbini, vendar je ostala zlasti poslednja zelo problematična, in to kljub močnim argumentom, ki so jih njeni pristaši Hoffiller itd. navajali proti nasprotni skupini Bersuja in drugih. Pred odhodom v Zagreb je priredila občina bogato založeno zakusko v kolodvorski restavraciji, kjer so spregovorili mestni župan, dalje načelnik hidro-tehniškega oddelka, ki nadzoruje izkopavanja. Pozdrav in zahvalo je za ekskurzijo izrekel kustos Paulovics iz Budimpešte. Zvečer je ekskurzija v Zagrebu priredila večerjo ban dr. Marko Kostrenčič, ki je goste pozdravil, nakar se mu je zahvalil za gostoljubnost prof. R. Egger. V ponedeljek zjutraj je ekskurzija zapustila Zagreb.

Arheologi v Celju

Celje, 11. septembra.

V ponedeljek so se mednarodni arheologi na svojem 6. študijskem potovanju povrnili iz savske zopet v dravsko banovino. V ponedeljek dopoldne so prispeli iz Zagreba v Brežice, si ogledali stari Nevidunum — današnje Dornovo pri Krškem — Kostanjevico. Izvir pod Gorjanci, kjer je bila zanjeta voda za rimski vodovod Nevidunum, odšli nato na Veliko Malenco nad Krško vasio, kjer se še vidi razvaline starega rimskega tabora. Vodstvo je imel vseuč profesor dr. Balduin Saria, v Kostanjevici pa konservator dr. Fr. Stele. Zvečer je v Narodnem domu v Brežicah predaval vseuč. prof. dr. F. Egger z Dunaja o obrambnih zaporih poslojankah naših krajev v pozni rimski dobi, v okvir katerih spada Velika Malenca. Eggerjevo predavanje so izpopolnili Bersou iz Frankfurtu, Althödy iz Budimpešte, Klemenc iz Zagreba in Zeiss iz Münchena. V torek zjutraj je ekskurzija še enkrat obiskala Veliko Malenco, nato pa se podala na Uranje, poznanostno in srednjeveško trdnjavo nad Sevnico. Posebej so bili arheologi presenečeni nad izredno naklonjenostjo, ki so jim jo izkazali sevnjski podžupan dr. Jakih, zdravnik dr. Mušič, odvetnik dr. Jesenko in kaplan Lesjak. Po ogledu in prijatni pogostitvi v Sevnici so arheologi odpotovali v Rimske toplice. Po ogledu rimskih spomenikov v Rimskih toplicah so prispeli arheologi v torek ob 5 popoldne z dvema avtobusoma v Celje, kjer so si ogledali mestni muzej, posebno lapidarij in južno mejo stare Celeiae. Zanimivo je, da so nekateri udeleženci izrazili dvom, da bi bil kip noriškega vojščaka v lapidariju rimskega izvora, temveč so bili mnjenja, da izhaja iz začetka novega veka. Zvečer je bila skupna večerja v hotelu Evropa, po večerji pa predavanje in debata o japonskih problemih. Danes dopoldne so si arheologi še enkrat ogledali mestni muzej, nato pa položaj rimskega mesta Claudia Celeiae znameniti celjski strop v grotli in freske v opatijski cerkvi. Še dopoldne so se odpeljali v Ločico pri Polzeli in si ogledali tamkajšnji stari rimski tabor. Tam je bila tudi debata o pomenu tega tabora in o značilnostih naših predgovinskih kultur. Z Ločice so se vrnili arheologi v Celje in se po skupnem kosilu v hotelu Evropa odpeljali popoldne preko Šmarja pri Jelkahu v Ptujске gore v Ptuj.

Ostale vesti

— »Slovenčeva« ekspozitura na Velesejmu, v neposredni bližini glavne vhoda, sprejema vsa naročila, tičočja se »Slovenca«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, naročnino, oglašje itd., ter daje vsa tozadevna pojasnila.

— Prošnje akademikov za sprejem v Oražnov dijaški dom in za podelitev brezplačnega obeda. Po sklepu upravnega odbora Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani dobi tudi v zimskem semestru šolskega leta 1935—36 večje število revnih akademikov tukajšnje univerze brezplačno kosilo v akademskem kolegiju, odnosno v Javni kuhinji pri Delavski zbornici. V prvi vrsti bi prišli pri tem oni akademiki v poštev, ki bi zaradi pomanjkanja prostorov ne mogli biti sprejeti v dom, vendar pa prosto stanovanje ne izključuje brezplačnega obeda, če so gnojne razmere dotičnega akademika zelo neugodne. Prednost imajo v vsem medicini in nezakonsko rojeni. Za obe ugodnosti (brezplačno stanovanje in obed) se prosi v eni prošnji in sicer na predpisanim obrazcu, ki se dobi proti odškodnini 1 Din pri hišniku g. Rostoharju Ivanu v Wolfovi ulici št. 12. Kdor želi, da se mu pošlje tiskovina po pošti, naj priloži za pošiljko potrebne znamke. Na obrazcih prošnji so natisnjena vsa potrebna navodila glede sestave, oziroma izpolnitve, glede potrdil in dokumentov, ki morajo biti prošnji priloženi. Nekolkovane prošnje naj bodo naslovljene na: Upravni odbor Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza). Opozorjamo pa, da se bodo vpoštevala samo prošnje, napisane na predpisanih tiskovinah, ki bodo pravilno in točno po navodilih izpolnjene, opremljene s potrebnimi dokumenti in predložene ustanovni upravi vsaj do vključno 3. oktobra t. l. Nezažadnost frankiranih poštinskih pošiljk, ki bodo vsebovale predmetne prošnje ali pripadajoče dokumente uprava O. D. Z. ne bo sprejemala.

Volitve isen: Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Zgodnja jesenska slana. Ta teden je nastopilo prav hladno jesensko vreme. Včeraj zjutraj je bilo nad Ljubljano in okolice izredno jasno. Pristisnil je mraz ter je termometer padel prav do ničle ob prvih zgodnjih urah. Na Barju trav do Iga je slana vse pobelila. K sreči je pozneje nastopila megla, ki je preprečila, da sonce ni posmrdilo lepo obetajoče ajde in razno jesensko cvetje. Ponekod je slana že napravila večjo škodo na ajdi. Jutranja temperatura je drugače znašala +6°C. Slana pred Mihaelom obeta, pravijo, hudo zimo!

— Zasebna ženska učiteljska šola urušlink v Škofji Loki s pravico javnosti odpira letos zopet prvi letnik. Za prijavitev je čas samo še do dne 12. septembra. Sprejemajo se gimnazijke, ki so opravile nižji tečajni izpit.

— Cveto Švigelj, svetovno priznani fotomater, je dosegel v zadnjem času zopet izredne uspehe. Monakovski in solnografski listi so ga označili

kot izbornega amaterja ter izjavili, da so njegova dela prava paša za oči. Dunajski časopis je bil odlična in priznava Švigelja, da so njegova dela brez primere. Poleg tega se je g. Švigelj odzval vabilu ameriške grafične revije, ki ima cca 1½ milijona naklade, da prispeva 30 svojih najboljših del.

— Planinski tabor pri koči na Krenjarjevem vrhu bo 15. septembra. Ljubitelje zelenega Pohorja vladno vabi SPD Slovenjgradec.

Kapital v zim: Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Na Krekovi gospodinjstvi šoli v Šiški — Ljubljana VII — bo vpisovanje 15. sept. za enoletno gospodinjstvo šolo, za tromesečni gospodinjstvo-kuharski tečaj, za nedeljski in večerni kuharski tečaj.

— Na Dunaj — z avtom — za 320 Din. Vzajem se par oseb. Interesenti dobe pojasnila zastoj. Dopise je nasloviti na: »Dunajski biro«, Ljubljana, Poštni predal 243.

Dobro jutro: Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Z avtom v Dubrovnik! Odpotujem v soboto ali nedeljo s Packard-avtom tja preko Plitvice, Sarajeva in Mostarja. Sprejemem 2 ali 3 sopotnike. Cena 650 Din po osebi. Prijave pri »Putniku«.

Pozor! Tovarna testenin Pekatele uvedla je novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par na kg. Kadar kupujete Pekatele zahtevajte jih le v paketih.

— Strokovni tečaj za pletarstvo (košarstvo). Na Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani bo pri zagostnem številu prijaviteljcev odprt strokovni tečaj za pletarstvo (košarstvo) za učence ki so do vršili štiri razrede srednje ali tej enake šole. Tečaj bo trajal od 1. oktobra do 1. maja s ceodnevni teoretičnim in praktičnim poukom. Potrdilo o uspešno dovršenem tečaju velja kot dokaz predpisano dovršene učne dobe in ima značaj pomočnega izpričevala za pletarski (košarski) obrt. Prijave sprejema direktor Drž. tehniške srednje šole v Ljubljani od 16. do 26. septembra vsako dopoldne.

— Dražba lova. Dne 26. septembra 1935 ob pol 16 se bosta oddali na dražbi v prostorih občinske uprave Vitanje v zakup občinski lovski revir štev. 1 in 2. Izključna cena prvega lovišča, ki obsega 2755 ha znaša 3081 Din, izključna cena drugega lovišča z obsegom 2313 ha pa znaša 1615 Din. Natatnejši pogoji so interesentom na vpogled pri okrajnem navedstvu v Slov. Konjicah, odnosno pri občinski upravi Vitanje. Ker sta lovišči po obsegu in bogastvu vsakovrstne divjadi izmed najlepših na Pohorju, se opozarjajo lovski interesi na ta agoden lovski zakup.

— Odstranitev neukusnega zobnega obločka? Zelo enostavno: Najprej očistite zobe z znano zobno pasto Chlorodont in jih nato izperite grgraje z ustno vodo Chlorodont. Tuba 8 Din.

— Mladenčič — bolan že dolgo časa na pljučni tuberkulozi, brez službe in sredstev za zdravljenje, trgovsko nabrožen, z znanjem več jezikov, prosi usmiljene ljudi za pomoč in podporo. Sprejme tudi stara oblačila. Pojasnila daje uprava Slovenca pod »Tuberkulozni mladenčič«.

Celje

Župan Mihelčič - prevzel posle

V torek popoldne je prvi predsednik velike celjske občine g. Alojzij Mihelčič prevzel od obeh dosedanjih županov uradne posle. Na okoliški občini so se izvršila izročitev ob 4 popoldne. Po izročitvi poslov se je uradništvo poslovilo od dosedanjega župana g. Kukovca in se mu je zahvalilo za vsa naklonjenost, nakar se je tudi on zahvalil uradništvu za vestno izvrševanje službe. Nato se je predstavil uradništvu njegov stari znanec g. Mihelčič, katerega so uradniki prosili, naj jim bo naklonjen tudi v bodoče. Ob 5 se je izvršila izročitev poslov na mestnem poglavarstvu. Vse magistratno uradništvo se je zbralo v posvetovalnici, nakar je imel magistratni direktor g. Subic poslovljeni govor naslovljen na dosedanjega župana g. dr. Gorčiča in se mu v imenu celokupnega uradništva zahvalil za vsa dolgoletna skrb in naklonjenost, ki jo je izkazoval uradništvu. Bivši župan g. dr. Gorčič se je v zelo ganljivem govoru zahvalil mag. direktorju za njegove poslovne besede ter se v svojem imenu zahvalil uradništvu za naklonjenost in vestno izvrševanje službe. Nato se je g. dr. Gorčič še od vsakega uradnika osebno poslovil. Zatem je mag. direktor gosp. Subic nagovoril novega župana g. Mihelčiča in ga v imenu uradništva prosil naklonjenosti. Za lepe besede se je zahvalil g. Mihelčič in obljubil uradništvu, da bo vedno skrbel za njihov čim boljši obstanek. — Uradi okoliške občine bodo nekaj časa uradovali še samostojno, s 1. oktobrom se bodo pa preselili na mestno poglavarstvo.

— Naval na celjsko gimnazijo. Naval na celjsko gimnazijo je od leta do leta večji. Letos se je vpisalo v vse razrede 952 dijakov in dijakinj; dijakinj je 313. Lani je znašalo število učencev na celjski gimnaziji 890, torej jih je letos 53 več. V prvi razred se jih je vpisalo 200, med temi 71 deklet, razred bo imel 4 oddelke. Primanjkuje še pet učnih moči, zaradi česar se bo moral pouk skrajšati, dokler ne bo novih nastavitve. Štirje razredi bodo imeli tudi popoldanski pouk.

— Stanje brezposelnosti. Dne 10. septembra je bilo prijavičenih v Celju 297 brezposelnih delovnih moči, med temi je 38 žensk. Napram zadnjemu izkazu dne 31. avgusta, ko je znašalo število 313 brezposelnih, je brezposelnost, kakor se razvija, za malenkost padla.

— Umrla je v celjski bolnišnici v torek 8 let stara hči znanega urarskega mojstra na Dečkovem trgu Dinec Pavla. Naj počiva v miru. Žalostnim naše sožalje!

Ptuj

25-letnica gasilske čete v Bukoveh. V nedeljo, 8. t. m. so imeli v Bukoveh, občina Sv. Marko pri Ptuj, lepo gasilsko slavnost. Proslavili so 25-letnico gasilske čete in ob tej priliki blagoslovili 6 moderno napravljenej cistern za slučaj požara. Na slavnosti se je zbralo 10 gasilskih čet iz okolice in je nastopilo pri gasilski vaji nad 300 gasilcev. Slavnosti je razen tega prisostvovala velika množica ljudi od blizu in daleč.

Otvoritev servirnega tečaja. V ponedeljek, 9. t. m. so otvorili v Mladiki servirni tečaj, ki bo trajal do 16. t. m. Tečajnikov je 40, katerim predava odnosno jih podučuje 9 strokovnjakov. Vodstvo tečaja je v rokah g. Otokarja Klaseka.

Poročila sta se v prošnjijski cerkvi gosp. Anton Völker, pekovski mojster, in gđ. Angela Sivec, zasebnica, oba iz Ptuj; nadalje Jožef Urban, trgovec, in Marija Komec, imetnica damskega salona, oba iz Ptuj. Novoporočencem obilo sreče!

Tržič

Da ne bomo delali gasilski četi v Tržiču krievce s poročilom o požaru hiše Mally & Demberger v Slovenca z dne 30. 8., ki je bilo sestavljeno po opazovanju in po vesteh, ki so tedaj prihajale, naj sledi tole kot pojasnilo: Tržiška gasilska četa je imela tedaj ravno sejo. Sirena ni zatulila, zato tudi o požaru niso mogli biti takoj obveščeni. Tudi ljudje, ki so opazovali dim, ki se je kadir, niso takoj uvideli nevarnosti. Nekaj čez četiri na deset so bili obveščeni in takoj odhiteli z avtom in malo motoriko na dvorišče gorečega poslopja in začeli gasiti požar. Kmalu za njo je prišla velika motorika, ki je že gasila, ko je sirena v zvniku zatulila. Izmed zunanjih gasilskih čet, so bili prvi obveščeni lomski. Stanovaleci hiš nad Lomom so dobro videli, da gori sredi Tržiča in so takoj obvestili vas. Fantje in moške so se takoj podali v Tržič in gasili zelo požrvalno. Nevarnost pa je bila odstranjena in ljudstvo se je pomirilo šele, ko se je dvignila krajnska Magirus lestva. Kranjske motorke niso stopile v akcijo, ker je bilo čevl že dovolj napeljavili, manjkalo je tedaj le lestev, iz katerih bi voda uspešno pogasila ognj, ki je bil razširjen po vsej široki strehi. Tudi mi smo slišali različne govorice o vzroku požara. Veseli nas, da je g. Gisman dobil v tako kratkem času popolno zadoščenje ter prejel zavarovalnino.

Metlika

Velika cerkvena slovesnost na Radovici. V nedeljo je naša Radovica, ki je okrog in okrog obdana s samimi vinogradi, doživela radosten dan. Prišla je mladina, da se udeleži blagoslovitve prapora Marijinega vrtca. Udeležba je bila ogromna. Na zelo okusno okrašenih vozovih so se pripeljali otroci iz Semčice, Gradaca, Podzemlja, Šuberja in Metlike. Po večernih je sledil težko pričakovani blagoslov otrok in prapora. G. kaplan Savona Jože je v lepih besedah povečeval ta dan. Otroci pa so z deklaracijami opevali radost svojih duš.

Naznanila

Ljubljana

1 Eden najlepših komornih koncertov, pa tudi najzanimivejših bo včer francoske serenade na dvorišču magistratnega poslopja v petek 13. t. l. ob 20. Polje gđ. Zapevece, ki zapoje več arij za sopran, solistajo Pfeifer (violina), Loraž in Dornel (viola), Lesavice (celo), Lisovski (klavir), Kordeck (flavta), Kočan (oboa in angleški rog). Na sporedu so dva francoskih skladateljev iz prve polovice XVIII. stoletja. Ker se vse točke po večini prvič izvajajo na javni koncertni prireditvi v Ljubljani, opozorjamo še prav posebej na ta koncert. Sodeži po 10. stojščah po 5 Din v Metlični knjižarni.

1 Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, mr. Trnkovec ded., Mestni trg, in mr. Ustar, Selemburgova ulica.

Celje

e Celjski Zvon ima drevi skupno pevsko vajo. Povel in pevke vabljene.

e Sestanke Društva jugoslovanskih akademikov v Celju bo danes ob četrti na 9 v običajnem lokalni

Poizvedovanja

Delavsko knjižico sem izgubil in prošim najdlitelja, naj jo pripravi proti nagradi na naslov, ki je v knjižici.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 12. septembra: 12.00 Valčekova ura (plo-40e) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila 13.15 Mojstri iz davnih dni (ploše) 14.00 Vreme, borza 15.00 Po opernem svetu Rad. ork. 15.30 Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura 20.00 Premos iz Belgrade 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.15 Za ples in kratak čas, Rad. jazz, vmes polje Drago Zagor. — Koniec ob 23.

Drugi programi:

Cetrtek, 12. septembra: Belgrad: 20.00 Koncertna glasba sekste Jadranske strazne 22.15 Premos iz kavarne 23.00 Plesna glasba na ploščah — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 17.35 Orgelska glasba 19.35 Bala-luka 22.30 Radijski orkester — Budimpešta: 20.10 Operni orkester 21.50 Ciganska glasba 23.00 Klavirska glasba 23.35 Jazz — Trst: 21.00 17.35 Petje 20.40 Orgelski in pevski koncert 22.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Premos opere — Praga: 19.35 Pošta ura 20.35 Češka glasba 20.30 Zahavna glasba 21.50 Gledalni kvartet 22.00 Plošče — Varšava: 21.00 17.35 Poljska pesmi 22.50 Plesna glasba 23.05 Plošče

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20.

Nedelja, 15. septembra ob 15: Kratj Edip. Na letnem gledališču v Tivoliju.

OPERA. Začetek ob 20.

Sobota, 14. septembra: Boccaccio. Izven. Zlatane cene. Nedelja, 15. septembra: Hoffmannove pripovedke. Izven. Zlatane cene.

Živi stroji v pragozdu

V Indiji prenaša slon ljudi čez ozemlje, ki je opustošeno od povodnj.

Indijski hrast (teak), ki ima jako čvrst les, raste raztreseno po pragozdih. Po sto metrov daleč je oddaljen hrast od hrasta, vmes pa je taka pragozdna gošča, ki je ne bi mogel prebresti ne človek ne traktor ne tank. Pač pa brede po njej: slon, živ pragozdni stroj. A ta slon ne potrebuje ne bencina ne olja, marveč si sproti sam poišče krme. Zaeno pa mu tudi ni treba popravit in ne nadomestkov, ker sam skrbi za svoje obnavljanje in mali strojčki-slonečki se sami od sebe spreminjajo v pragozdne stroje v prid človeku.

Se preden se zdani, se odpravi mahout, skrbnik slonov, da poišče svoje žive stroje, ki se od prejšnjega dneva, od 11 dopoldne, radi vročine po mili volji potikajo okoli. Čeprav imajo na sprednjih nogah kratke, železne verige, vendar gredo tudi po več kilometrov daleč po svojih potih. Krog vratu ima tak slon mimo tega še vrvi, ki je nanjo pritrjen hloď. Ko ga vleče za seboj, je vidna steza za njim in tako ga priganjač laže zjutraj najde. Čudno je pa, da priganjač, mahout, zmeraj najde sled baš svojega slona, dasi je še na stotine drugih slonov v službi. Ko pride slon na kraj svojega dela, se uleže, da ga previdno ohomotajo. A kdo bi si mislil, da ima slon prav, prav nežno najboljše čustljivo kožo vseh sesalcev! Če ga usnje le malo obdrgne, trpi neznosne muke. Zato mu je treba vse

tiste dele, ki se dotikajo jermenov in vrvi, namažati z mastjo, ki jo je treba pa prej tako skvariti, da je neužitna, sicer jo domačini pojedó. — Nato se začne delo. Posekane hrastove hloďe navežejo z verigami na slonovo jermenje in na kratko besedo začne slon vleči svoj tovor. Previdno preizkuša slon, da dobi ravnotežje tovara. Rilec iztegne naravnost predse, saj so ga skušnje naučile, da mora paziti, da ne pade. Če bi se z rilcem ne uroval, bi si pri padcu odlomil čekan, kar ga neznansko zaboli. Čim se je hloď začel premikati, gre pot enakomerno dalje do brega kake reke, kjer hloď odpnó in ga slon sam porine v vodo. Nato gre spet nazaj na delo.

Le nekaj je, kar vznemirja delavca-slona in ko je zelo nevaren. Zaveda se, kako težko mu je spraviti se iz mehkih tal, čim zagazi nanje. Ko mahout, ki kraljuje visoko zgoraj na slonu, zapazi, da je stopil slon s sprednjima nogama na mehka tla, šine ko blisk s slona in izgine. Zakaj, sicer bi se utegnulo zgoditi, da bi slon kar lepo z rilcem prijel svojega priganjača, ga položil na tla in stopil nanj, da bi imel trdno podlago. Ko pa je slon prepuščen sam sebi, si iz bližnjih dreves odčesne in nalomi nekaj debelih vej, ki z njimi prav lepo premosti neljubo zapreko na poti. — Sicer pa je delo s slonom lepo, ni ne nevarno ne težavno.

Slon je že sam po sebi čudovito priden in prizadeven. Če je kdaj kak hloď zares pretežak, zanj, tedaj mu je neskončno hudo. Vzdihuje, ječi, trobenta kar vse vprek in si na vse načine prizadeva, da bi tovor obvladal. Prave pravcate solze mu privró v rjava očesa in ne odneha prej, dokler mu ne privedejo še drugega slona, ki mu pomaga. Kako sta nato oba vesela, ko se jima posreči potegniti hloď naprej! — Več pa, kot je predpisano, slon ne bo naredil. Ko se ob enajstih dopoldne oglasi sirena, slon obstane in prigovarjaj mu tako ali tako, ne zaleže nič. Tudi kretnje ne bo več napravil.

Glede na to je pa slon podoben človeku, da opeša v starosti 60 do 70 let. Tedaj mu je koža zmeraj bolj občutljiva, po tedne mora na bolezenski dopust in je resnično večkrat bolan. Če mu ni kaj v želodcu v redu, prav rad popije po en liter ricinovega olja, ali dobi injekcije pred kako operacijo. Na 10 do 15 dni je treba slonu odžagati kos čekana, ki ga sicer ovirata pri delu, če sta predolga. To delo mora biti kaj previdno; če se dotakneš zobovega živca, slona tako zaboli, da časih od bolečine pogine. Na vsak način pa tak čekan ne raste več in to je spet škoda, saj ondotni podjetniki mimo izkupičkov za les, tudi za slonovo kost mnogo izkupijo. — Skoraj po vsem svetu more pri delu nadomestiti avto ali traktor konja ali človeka. Le v azijskih pragozdih je slon edini stroj, ki je pripravljen za delo.

Vsak drugi zakon - ločen - v Rusiji

Sovjetski listi s ponosom poročajo, da se v Rusiji spet močno ženijo in možijo in da je iz več števila zakonov razvidno, kako se ljudem dobro godi. — Pri tem pa moskovski listi ne omenjajo, da je zakonskih ločitev zmeraj več, da jih je naravnost ogromno. Leta 1934 je bilo od 100 sklenjenih zakonov — 34 ločenih in to število je raslo mesec za mesecem. Maja meseca 1934 je bilo od 4381 zakonov ločenih kar 2040. Seveda za ločitev v Rusiji ni treba dosti vzroka: majhen prepriček — pa je ločitev; pa spet majhna prijazna beseda — pa je spet zakon sklenjen. (Skoraj kot tudi že pri nas!) A usodnega pomena bo pa za Rusijo razglas višjega sodišča, po katerem sme biti kdo poročen postavno in zaeno tudi še nepostavno! Pa tega ne obsojajo za bigamijo (več ženstvo). Zakonske zmede v sov. Rusiji bodo zdaj še večje in vprašanje glede na otroke teh vezanih in nevezanih zakonov bo pač še težje. Splošno opažajo, da se moški pri ločitvah zakonov, ko gre vse tako iz lahka, odtegujejo dolžnosti za plačevanje alimentov (kot pri nas) — in otroke mora vzdrževati država, ker jih tudi matere zavržejo. (Pri nas se matere same ubijajo s skrbjo za otroke, ker jih podpira vera.)

Prednost za belgijskega kralja

Papež je določil za belgijskega kralja to prednost, da vsi duhovniki, ki v Belgiji berejo sv. mašo, imenujejo v kánonu njegovo ime. Kralj Leopold je edini vladar, ki je tako odlikovan in tudi njegov oče je bil deležen te časti.

Otok Malta Trdnjava Sredozemskega morja

V abesinsko-laških sporih ima veliko besedo otok Malta, kjer je angleško oporišče za ladje in letala. Otok Malta je sploh zgodovinskega pomena. Grški junak Odisej je s svojimi šestimi tovariši ušel iz ujetništva ciklopa (enooki orjak), ki so mu vzeli njegovo edino oko. Odisej in tovariši so na lesenj bojni ladij odpluli po Sredozemskem morju, a pomorski bog Neptun se je maščeval radi ciklopa, vzburkal je morje, ladja se je razcefrala, tovariši so utonili, a Odisej se je rešil na otok »Ogygia«, sedanjo Malto. Odisej si je ondi sam izdelal drugo ladijo in odtlej pravijo, da so z otoka Malte doma tesarji.

Klasična doba pripovedk se je umeknila žarki svetlobi rimskih cesarjev in spet so prišli na otok Malto ponesrečenci z ladje. Med njimi je bil apostol sv. Pavel. Ko so sedeli zvečer okoli ognja, se je hipoma povzpela kača nanje, pa jo je sv. Pavel zgrabil in jo zalučal v ogenj. Odtlej, pravijo, ni na Malti nobenih kač. — V pradavni dobi so

bivali na otoku Malta Iberci, Baski, in Kelti. Najdrznejši brodniki in trgovci starega veka, Feničani, so se utaborili na otoku in ustanovili kolonijo.

Za Feničani so zasedli otok: Grki in Rimljani, Gotje, Vandali in Normani. A leta 1530 je Karel V. podaril Malto vitezom reda sv. Janeza, ki so morali otok Rodos prepustiti Turkom. — Otok Malta je bila odslej obrambna trdnjava zoper Turke. Turki so z orjaško armado 40.000 mož oblegali skalnati otok. A vitezi so se hrabro branili in odbili vse napade. Turki so odšli.

Leta 1798 je prišel Napoleon na Malto. Zableval je, da mu vitezi izročijo vse zaklade iz stolnice in vitezi so ga morali slušati. — Za Napoleonom so prišli na otok Angleži pod vodstvom Nelsona. Zavzeli so Malto in je niso dali več iz rok. In še dandanes vihra angleška zastava s skalnate trdnjave Sredozemskega morja.

Javljamo žalostno vest, da je bivši dolgoletni upravitelj gozdnega urada in sedanji šef Šumske industrije Karla Auersperga v Kočevju, gospod

Schadinger Rudolf

višji gozdni svetnik

danes po kratki in mučni bolezni umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 13. septembra 1935 ob 16.

Blagega pokojnika, ki se je z brezprimerno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo posvetil delu, ohranimo v najčastnejšem spominu.

Kočevje, dne 11. septembra 1935.

Šumski industrijski in gozdni urad Karla Auersperga
v Kočevju

Gospodarstvo

Izdatki za oboroževanje

Zveza narodov zbira vsako leto podatke o izdatkih za oboroževanje, ki kažejo, koliko stane svetovno gospodarstvo oboroževanje. Seveda te številke so prav za prav niže, kot pa so faktični izdatki za oboroževanje, ker je težko pritegniti v statistiko izvenproračunske izdatke za oboroževanje. Poleg tega pa so izdatki za vojsko itak bolj tajinstveni, da ne bi kdo zvedel zanje.

V naslednjem navajamo podatke za zadnjih 10 let, koliko so narodi izdali za oboroževanje. Številke so milijoni dolarjev. Prva vrsta predstavlja izdatke preračunane po povprečnem tečaju denarja dotične države v New Yorku, druga vrsta pa številke izračunane po uradni pariteti. Te slednje so seveda večje, ker ima mnogo držav v primeri s pariteto razvednotene valute in prihaja v prvi vrsti v poštev prva vrsta.

1925	3.500	3.500
1926	3.600	3.600
1927	3.900	3.900

1928	3.900	4.000
1929	4.100	4.200
1930	4.200	4.300
1931	4.000	4.300
1932	3.500	4.200
1933	3.300	4.400
1934	3.600	4.900

Iz tega pregleda se vidi, da so izdatki za vojsko in mornarico stalno naraščali do leta 1930, tedaj pa se je začela kriza državnih financ, ki jo je povzročila splošna gospodarska kriza in treba je bilo zaščititi varčevati tudi z vojaškimi izdatki. To pa seveda ni trajalo dolgo, ker se je polagoma začel položaj svetovnega gospodarstva boljšati in je postal mednarodni politični položaj tak, da je zahteval vedno večje izdatke za oboroževanje. Tako so znašali leta 1934 svetovni izdatki za oboroževanje 3.600 milj. dolarjev ali nad 200 milijard dinarjev. V tekočem letu je pričakovati še višjih števk, ker se bo zlasti pokazal efekt nemškega oboroževanja.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 8. september kaže tele glavne postavke (vse v milj. Din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. avgusta):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.267,2 (plus 0,1), zlato v inozemstvu 74,4, valute 0,12 (plus 0,03), devize 31,4 (plus 0,2), skupno podlaga 1.376,1 (plus 2,3), devize izven podlage 236,7 (plus 4,9), kovani denar 234,2 (—7,3), posojila: menič. 1.509,0 (—14,1), lombardna 203,96 (—0,4), skupno posojila 1.778,0 (—14,5), prejšnji predjudni državi 1.678,8 (—13,86), razna aktiva 441,6 (plus 3,0).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.468,46 (—7,75), drž. terjatve 3,3 (plus 2,0), žirovni računi 503,47 (—0,97), razni računi 888,74 (—20,6), skupno obveznosti po vidu 1.195,5 (—19,54), obveznosti z rokom 226,0 (—7,7), razna pasiva 256,1 (—5,65).

Obtok bankovcev in obvez. po vidu 5.863,95 (—11,8), skupna podlaga s primom 1.768,3 (plus 3,0), od tega samo zlato v blaginjah s primom 1.628,36 (0,1), skupno kritje 30,15 (30,04), od tega samo v zlatu 27,76 (27,71%).

Iz izkaza so še razvidne posledice obremenitve za ultimo avgusta. Opaža pa se še zopet zmanjševanje posojil in to v prav veliki meri pri meničnih posojilih. Važno je tudi zmanjšanje postavke prejšnji predjudni državi za skoraj 14 milijonov dinarjev.

Med pasivi ni dosti izprememb. Obtok bankovcev je celo narasel, dočim so žirovni računi ostali v glavnem neizpremenjeni. Zmanjšal pa se je tudi obtok blaginjskih zapisov.

Japonski uvoz k nam narašča

Iz Belgrada poročajo, da je Narodna banka objavila tale komunikacije:

Vsi zainteresirani se obveščajo, da je Narodna banka sklenila ustaviti izdajanje podoblastil za plačevanje japonskega blaga naprej. Ta sklep velja tako za plačevanje blaga, ki se uvažuje z japonskega kakor tudi za blago, ki je japonskega izvora in se uvažuje preko drugih držav.

Najnovejša statistika naše zunanje trgovine za prvo polovico t. l. izkazuje prav znaten dvig uvoza iz Japonske. V prvi polovici zadnjih let je znašal uvoz iz japonskega: 1932. leta 0,6 milij. Din.; 1933. 1,2 milij. Din.; 1934. 3,1 milij. Din.; 1935. 11,6 milij. Din. Iz tega pregleda se vidi znatno povečanje uvoza japonskega blaga v našo državo v prvi polovici t. l. Posebno je narasel uvoz ribje masti in olja (1,15 milij.) in bombažnih tkanin vseh vrst. Nasprotno pa je naš izvoz na japonsko zelo majhen, saj je znašal v prvi polovici letos komaj 0,1 milij. Din. lani v prvi polovici leta pa komaj 160 Din.

★

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Hvalce Marije, imetnice Amerikanskega bazarja v Mariboru, Jurčičeva ulica 9, narok za sklenjanje poravnave 10. oktobra, oglašiti se je do 5. oktobra, nudi 50%. — Nadalje je razglašeno o imovini Dittreha Edvarda, kleparja in instalaterja v Mur. Soboti, narok za sklenjanje poravnave 10. oktobra, oglašiti se je do 5. oktobra, nudi 50%.

Prisilna poravnava izven konkurza je potrjena v zadevi Amanna Alfreda, tovarnarja v Trzinu. Zveza industrijev v Ljubljani sklicuje za četrtok, 12. t. m. v prostore Zbornice za trgovino, obrt in industrijo izredno, žalno sejo svoje uprave, ki kateri so vabljene tudi vsi člani Zveze industrijev, oziroma predstavniki včlanjenih podjetij.

Sanačja družbe Jugoslav. Standard Electric Company, d. d. v Belgradu. Trgovinsko ministrstvo je družbi »Jugoslavensko Standard Electric Company« odobrilo odpisati dosedanj izgubo v znesku 1,44 milij. Din. v breme glavnice družbe z zmanjšanjem vrednosti delnic za 25% nominala. Obenem se emitira 15.000 novih delnic po 100 Din, skupno 1,5 milij. Din. Po izvršenem vpisu se bodo delnice zamenjale za nove v razmerju 4:1. Tako bo ostala osnovna glavnica družbe še vedno 2 milij. Din. Vpis bo 11. septembra, vpis je oblišan.

Češki nakupi pšenice v Jugoslaviji. Te dni je odpotoval predsednik Velikonakupne, t. j. Zlne družbe iz Prage v Belgrad, da se pogaja z zastopniki Prizada glede prevzema jugoslovanske pšenice v količini 10.000 vagonov.

Z Jadranske razstave

Jadranski kino na velesejmu nastopi jutri s dnevnim sporedom.

Danes je dospela iz Sušaka nova pošiljka živih morskih rib, ki je poživila akvarij z morskovo. V paviljonu G se nam sedaj kaže zopet nadve pestro življenje, kakršno se odigrava v obmorskih obalah in na dnu morja.

V četrtek 12. t. m. bo pokušaja morskih rib na velesejmu, ki jo pričadi ob 6 zvečer ekskurzijski odsek Zveze gospodinj. Ladijski kuhar s »Karadjordja« bo dal pokušati razne marinade, ribe s polento in fižolom in pečene ribe na rešetki. Gospodinj in prijatelj rib naj ne zamude te pokušnje.

Umetniška razstava jesenskega velesejma je v sliki posvečena samo našemu morju. Izbranih amovtorov jugoslovanskih pomorskih slikarjev je poln cel paviljon »Mc. Pozdravijo te znana imena:

Borza

Dne 11. septembra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curija in Trsta, narasla sta Bruselj in London, dočim so tečaji Amsterdama, New Yorka, Pariza in Prage popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8,45—8,55, na zagrebški na 8,555, na belgrajski borzi pa se je uvrstil na 8,48—8,58. Grški boni so bili nadalje dvrti ter so notirali v Zagrebu 34,65—35,35, v Belgradu pa 34,15—34,85. Angleški funt je zopet popustil v Zagrebu na 232—233,60, v Belgradu pa je ostal neizpremenjen na 232,45—234,05. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,675 blago, v Belgradu 5,70 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2967,00—2971,69, Berlin 1756,06—1769,93, Bruselj 787,75—742,81, London 215,70—217,75, Curih 1424,22—1431,29, New York 4442,15—4378,47, Pariz 238,53—239,97, Praga 180,97 do 182,08, Trst 356,45—359,54.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 434,852 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 30,26, London 15,1925, New York 307,5, Bruselj 51,80, Milan 25,08, Madrid 41,975, Amsterdam 207,575, Berlin 123,60, Dunaj 57,40, Stockholm 78,35, Oslo 76,35, Kopenhagen 67,85, Praga 12,71, Varšava 57,90, Atene 2,90, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,70, Buenos Aires 0,8225.

Vrednostni papirji

Tendanca za državne papirje je bila v Zagrebu v glavnem neizpremenjena pri skoraj istih tečajih kot včeraj in malenkostnem prometu. Boljše pa je bilo razpoloženje na belgrajski borzi, kjer se je pri razmeroma znatnem prometu uvrstila posebno vojna škoda.

Ljubljana. 7% invest. pos. 80—81, agrarji 45 do 47, vojna škoda promptna 367—370, begl. obveznice 64—65, 8% Bler. pos. 80—82, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. Drž. hip. banke 76—78, 7% stab. pos. 79—81.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 80—81, vojna škoda promptna 369—370, 9, 10, 11. in 12. 370 bl., begl. obvez. 64—64,50 (64), 8% Bler. pos. 82 bl., 7% Bler. pos. 71—73, 7% pos. Drž. hip. banke 76—77. — Delnice: Trboveljska 95 den., Isis 40 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 82,50 do 83 (83, 82), vojna škoda promptna 372—372,50 (372, 370), 9, (360,50), 10, (370), begl. obvez. 66,65 do 67 (67), 7% Bler. pos. 72,50—73 (73), 7% pos. Drž. hip. banke 76 den. (76), 7% stab. pos. 80,50 den. (82). — Delnice: Narodna banka 6000 bl., Priv. agrarna banka 231—232,50 (232).

Žitni trg

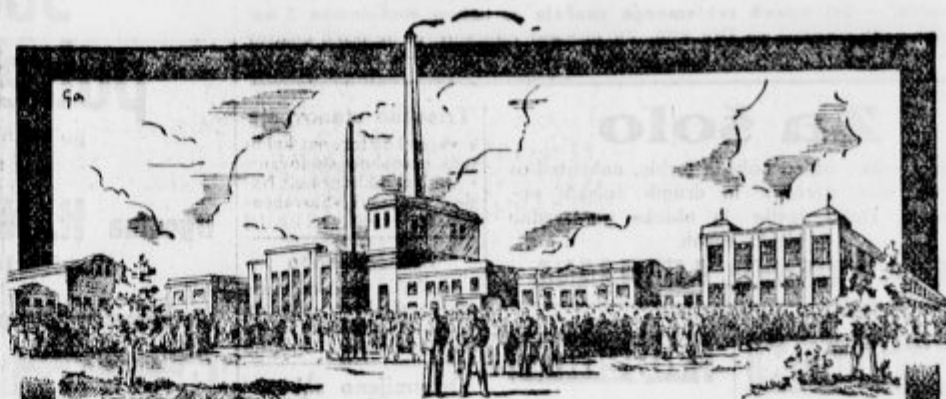
Tendanca za pšenico je nadalje čvrsta, ker prevzema Privilegirana izvozna družba vse količine, ki so ji bile prijavljene. Trenutno stane pšenica 125—127,50. Koruza je nekoliko popustila. Bliza se pa tudi novina, ki ne obeta slabo. Gotovo je, da letina ne bo izpadla tako slabo kot je bilo prvotno računati, ker se je stanje močno popravilo in je upanje upravičeno na razmeroma dobro letino. Koruza stane 93—95 pariteta Indijca. Moka je ostala v ceni neizpremenjena in zahtevajo zanjo 210—225 po kakovosti in postaji.

Novi Sad. Pšenica, oves, rž in ječmen neizpr. Koruza: bič. in srem. 87—89, ban. 86—89. — Moka neizpr. Fižol: bič. in srem. beli brez vreč 2% 275 do 285. Otrubi neizpr. Krompir ne notira. Tendence neizpr. Promet srednji.

Hmelj

Zalec, 11. sept. Uradno poročilo tržnega nadzornika: Promet v Zalcu izredno živahen. Cena pri srednjih kvalitetah 23 do 24 Din neizpremenjena. Za gladkozelemim blagom izredno živahno povpraševanje ter posamezni hmeljarji to blago nadalje držijo čvrsto in tega ne dajo ne za 26 Din in tudi ne za 27 Din. V obrobni krajih je večji del blaga že odprodan ter se računa, da se je prodalo že 8000 met. stotov. Iz šoštanjskega, predvsem pa iz moziškega okraja prihajajo poročila o nekontroliranem ali vsaj po trgovcih toleriranem poslovanju tekačev, ki na vse mogoče načine hočejo vzdržati ceno hmelja nizko in se pri tem poslužujejo raznih, skoraj umazanih sredstev, kakor uničenje oziroma raztrganje pogodbe, sklepnega lista in slično.

Vidovič, Tomerlin, Vučetič, Mihovil, Bukovski, Ostović, Krušlin, Nakič, Rašica, Šandor, Strajnič in slovenske pomorske slikarje zastopajo: Vavpotič, Šantel, Klemenčič, Kopač in Martič. Izven žirije razstavlja svoja odlična dela našim pomorskim muzejem, vojni mornarici in odličnim privatnikom dobro znani Rus Hansen, ki je bil najboljši ruski pomorski slikar. Ker so morale prebrati vse razstavljene slike strogo in trujevo pot šele od stroge ocenjevalne komisije do umetnostne razstave, nas spremlja pri ogledu zavesti, da imamo pred seboj najboljšo iz obilice slik, ki so bile poslone za razstavo. Vsaka posamezna slika nosi neizbrisni pečat: znatna in duhovnega gledanja svojega mojstra; tu s par kreplimi plastini v realno življenje pričarana skala dalmatinskega Krana, vsa ožarjena v soncu s čudovitimi barvanji, kot jih zmora samo naš Jadrin in tako odpljivo resnična, da se ji kar ognje: tam zopet izredno dobro premišljena in barvno mehko izražena pokrajina z neizmerno morskimi perspektivo, z lahko razgibanimi vodami, okopana v jutranjem soncu. Vseposvodi pa prelesta, modrina naše Adrije in vabljivo zlato njene obale in čara njenih otkov brez števila.

DOVRŠILI SMO VAM

NOVO SUKNO
V EKSPORTNI
KVALITETI

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN • PARAČIN

Sport

Naša hazenska repr. na Poljskem

Warsava, 8. sept. 1935.

Skromno in tiho, skoro neopaženo je odšla v četrtek 5. t. m. naša državna hazenska reprezentanca na pol v Warsavo, kjer se sestane v meddržavni tekmi s poljsko reprezentanco. Igralke so odpotovali iz Broda preko Zidanega mosta, kjer sta se jim pridružila še Bernikova in tajnik Lhp. Baltesar, kot vodja reprezentančne družine.

Vprašanje vodje, ki je bilo prav do poslednjega trenutka kritično, je bilo zadovoljivo rešeno. Sedaj spremljata družino tajnik Lhp. Baltesar in predsednik Brodske podzveze Cuvaj, ki je vodil v Brodu skupni trening reprezentančne družine.

Na pot so odšli Bernik, Oman, Janežič (Ilirija), Cimperman, Tomljenović, Justin (Haski), Lovrenčič (Concordia), Dimitrijevič (BSK), Zasero (Viktorija, Brod) in Petanič (Borac, Nova Gradiška). Torej po večini nova imena, mlajše sile, ki so morale vskočiti po odpovedi bivših renomiranih igralok Bobinske, Kunštekove, Tonkovičeve in Gršetičeve.

Družina je odšla dobro opremljena in dobro pripravljena na pot, za kar gre vsa hvala zvezni upravi, ki je pripravila to polovanje brez vsake tuje pomoči, zares vzorno.

Pot do Warsave nam je hitro minila. Vozili smo se dokaj udobno, za kar so ljubezno poskrbele železniške uprave v Zagrebu in na Dunaju. Na mejni poljski postaji nas je sprejel in pozdravil v imenu Poljske zveze ženskih sportov in iger njen funkcionar, naš stari znanec iz prošlega leta, pán Lipiński.

Na varšavskem kolodvoru nas je sprejela celotna uprava Poljske zveze ženskih sportov s predsednikom maiorjem g. Kierzkowsky-jem na čelu. Sprejemu so prisostvovali vse igralke poljske reprezentance in številno občinstvo. Po mednarodnih pozdravih in fotografiranjih so nas odvedli v reprezentančni stadion, last vojnega ministrstva, kjer imamo stanovanje in prehrano.

Stadion je veličasten, ogromen in najmodernejše urejen. V glavni areni je prostor za nogomet in vse ostale sportne igre, vzorno urejene lahkoatletske naprave in betonska dirkalna steza za kolesarje. Ogromna krita tribuna s nad 5000 sedeži je betonska. Pod tribuno so v pritličju dvorane za training raznih sportnih panog, velika jedilnica, kuhinja, administrativni prostori, najmodernejše kopalnice t. dr., v prvem nadstropju pa krasne spalne sobe in umivalnice.

Za tribuno so tri nogometna igrišča, prostor za hazeno, Basket-ball in Wolley-ball, vse samo za training. Dalej je tu 14 vzorno urejenih tenis prostorov in plavalni bazen z velikimi tribunami.

V Warsavo smo prišli po 24 urni vožnji v petek ob 13. Takoj po prihodu so nam izročili skrbno izdelan program za ves čas našega držanja na Poljskem, katerega se moramo točno držati.

Po tem programu smo šli v petek popoldne ob 17 na naše poslanštvo, kjer smo bili nad vse

ljubeznivo sprejeti. V odsotnosti poslanika, ki se mudi v Belgradu, nas je sprejel in pozdravil poslaniški svetnik grof Kulmer. Na poslanštvo smo bili sijajno pogosteni. Po zakuski smo se, alikali skupno z osebjem poslanštva in drugimi povabljenimi gosti. V poslanstvu smo proslavili rojstni dan Nj. Velikanstva kralja Petra II. Ob tej priliki je imel lep patriotični nagovor poslaniški svetnik grof Kulmer. V razkošno opremljenih prostorih smo se zadržali do 19,15. Pri tej priliki sem se prilično dolgo razgovarjal s pravoslavnim ruskim metropolitom, ki je bil med povabljenimi. Živo se je zanimal za prilike v Sloveniji, ki so mu prav dobro znane.

V soboto dopoldne smo ob 10 v navzočnosti častne vojske čete in godbe ter v najhujšem dežju položili vence na grob neznanega junaka. Po tem svečanem aktu so nas s avtomobili odvedli v Wylanov, od tam pa po najlepših in najpomembnejših varšavskih ulicah. Mesto in ogromen promet po ulicah je napravilo na vse jako dober vtis.

Dopoldne smo se pred zajtrkom absolvirali kratke, toda oster trening. Popoldne smo bili prosti. Porabili smo ta čas za počitek. Po večerji so nas odvedli v »Teatr Welky«, kjer pa nam predstava, nekaka opereta »Rose Marie«, ni ugajala. Jugoslovani smo v tem oziru že mnogo bolj izbirčni in razvajeni.

V nedeljo dopoldne in popoldne do telkme smo imeli čas določen za počitek, kar smo tudi temeljito izrabili.

Igralke se počutijo dobro in so neprestano veselo razpoložene, za kar skrbi vedno razigrana Justina. Igro pričakujemo mirno in trdno uverjeni, da bo zmaga naša. Malo nas pri vsem moti neprestano deževje, silni viharji in občutljiv mraz.

Takoj po prihodu v Warsavo so nas poiskali nekateri Hrvati, slušatelji visoke šole za telesno vzgojo, med njimi bivši Haskov vratar Zlatoper. Poleg teh smo našli še dva Slovenca, od katerih je eden nameščen v našem poslanstvu, drugi pa je dr. inž. Venceslav Poniz, ki živi že 14 let stalno v Warsavi.

Popoldne ob 16,30 smo nastopili k meddržavni tekmi Poljska : Jugoslavija. Tekma je po težki borbi končala s 4:3 (2:2) v našo korist. Pri tekmi je bila težje poškodovana Janežičeva, ki po vsej priliki na turneji ne bo mogla več nastopiti. Po tekmi smo prejeli krasen prehodni pokal generala Zamorskega.

Več o tekmi Vam bom poročal jutri. B. I.

Odlični avstrijski plavalci v Ljubljani

V nedeljo, 15. t. m. se bo v Ljubljani vršil mednarodni plavalni dvoboj Celovec : Ljubljana. V sila, sila skromnem programu letošnjih plavalnih tekmovalj v Ljubljani bo to srečanje že dolgo zaželjena prilika i za našo sportno javnost, videti prvotno mednarodno plavalno prireditev, i za plavalce-tekmovalce, ponoviti velike uspehe, ki so jih zunaj Ljubljane odsegli, doma.

Protivnik je — dasi v Ljubljani še nepoznan — dosti nevaren in močan: v letošnjem avstrijskem plavalnem prvenstvu so imeli glavno besedo provincionalni klubi, med katerimi so Celovčani zavzemali zelo vidno mesto. Avstrijska plavalna reprezentanca je brez njih nemogoča!

Ljubljana nastopi kompletna, s tekmovalci, ki se sodelovali pri zmagi Jugoslavije nad Italijo v damskem dvomatchu, ki so pregažili Zagreb, ki so osvojili državno prvenstvo v plavanju in skokih, ki so na turneji po južnem delu Dalmacije v rekordnih rezultatih slavili zmago za zmago. Na veliko bodo padali jugoslovanski rekord!

Predvidoma se bo tekmovalje vršilo dopoldne in popoldne. Program obsega poleg plavalnih točk in water-pola tudi skoke dam in skoke gospodov — prvič bo letos dano Ljubljani, videti oba naša pevaka Kordeliča in Zherla na deski!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm široka petlinjska vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Za šolo

mamo veliko izbiro šolskih torbic, nahrbtnikov, aktovk, map, peresnic in drugih šolskih potrebščin. Dalje čevlje in oblike po izredno nizkih cenah.

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Službodobe

Kuharica

samostojna gospodinja — želi službo pri samskem gospodu, gospe ali manjši družini kjerkoli takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11080. (a)

Ekonom

z dolgoletno prakso v vseh panogah kmetijstva, vešč tudi gozdarstva, samske — išče službo na večjem posestvu. — Ponudbe na Aloma Company, d. z. o. z., Ljubljana — pod »Ekonom«. (a)

Službe iščejo

Sirarja

sprejme tovarna sira za izdelovanje ementalkega sira proti garanciji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10940. (b)

Služba organista

Prejšnja spravevali je oddati do 1. oktobra pri predstojništvu župne cerkve Krško. (b)

Hišnico

samsko, pridno, pošteno, takoj sprejem. Levstikova ulica 2. (b)

Odvetniškega kandidata

sprejme

dr. Juvan v Mariboru

Pouk

Klavir in francoščino poučuje privatno Aneta Potocnik, diplomirana v Parizu — in sprejme še nekaj učencev. Beethovnova ulica 15, visoko pritličje v sredi. (u)

Joseph Conrad:

Na morju

7

Zdajci se je razlegnil neki glas, Bog si ga vedi kje — v ozračju, na nebu — ne bi vam mogel reči, kje. In pri priliki sem zagledal kapitana. Bil je ves zmešan. Vprašal me je blazno: »Kje pa je kabinska miza?« To vprašanje me je strašno presunilo. Saj me je bilo šele pravkar vrglo v zrak, razumete, pa sem bil od nenadnega sunka še ves pretresen in se še nisem niti dobro zavedel, ali sem ostal živ. Mahon pa je začel z obema nogama cepetati in kričati vanj: »Moj Bog! mar ne vidite, da je vrglo palubo z ladje?« Dobil sem nazaj dar govora in se odzibal, kakor da bi se zavedal kakšnega velikega službenega prestopka. »Ne vem, kje je kabinska miza.« »Vse se mi je zdelo ko nekakšno nesmiselno sanje.

Ali pa veste, kaj je najprej zahteval? No, hotel je, da bi pračali križe. Silno miren in zamišljen videti je kar naprej silil, naj bi pračali sprednji križ. »Ne vem ali je kdo ostal živ,« je rekel Mahon malone s solzami. »Toliko jih je menda že šlo ostalo,« je odvrnil kapitan prijazno, »da bodo pračali sprednji križ.

Stari pomorščak je bil menda ravno v svoji kajuti, kjer je navijal kronometer, ko ga je eksplozija zasukala kvišku. V tem hipu mu je — kakor je pripovedoval pozneje — šinila v glavo misel, da se je ladja ob nekaj zadela, pa je stekel v kabino. Ondi je opazil, da je kabinska miza nekam izginila. Ker je palubo preklala, je mizica seveda padla v lazar. In tam, kjer smo bili še ono jutro zajtrkovali, je videl zdaj veliko odprtino. To se mu je zdelo tako strašno zagonetno in se ga je tako globoko dojnilo, da je bilo vse drugo, kar je

Trisobno stanovanje

z vsem komfortom, kakor tudi enosobno stanovanje — oddam zakoncem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11160. (c)

Solčno sobo

s posebnim vzhodom, z vso oskrbo ali brez — oddam takoj. — Erjavčeva c. 4, pritličje desno. (c)

Opremljeno sobico

oddam solidni osebi. — Bleiweisova 15-III., levo. (c)

Vnajem

ISČEJO:

Za mesarja

se nudi ugodna prilika v zakup že staro vpeljeno mesarstvo z vsem inventarjem. Dva lokala, klavnica, ledenica, prekajevalnica, pralnica, hlev, shramba, trisobno stanovanje s kuhinjo in pritlični namsti. — Vič, Tržaška cesta 48 pri Ljubljani (na koncu cestne železnice). (a)

Auto-motor

Motorno kolo

angleške znamke, 500 ccm OHV, v zelo dobrem stanju — naprodaj. Aleksandrova 9-III., Bonač. (f)

Kupimo

Sube in sveže gobe male kupuje trdka Artur Nachbar, Radeče. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, ravler, Ljubljana Wolfova ulica št. 3. (f)

Odpadke železa

kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po najvišjih dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. (k)

Hrastove frize

in rezani hrastovi material kupujemo. Ponudbe z navedbo cene in detailnim izkazom zaloge poslati v upravo »Slov.« pod št. 11166. (k)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoljuba« in »Bogoljuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Šolske potrebščine

po najnižjih cenah nudi

trgovina **H. NIČMAN** Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Posestva

Prodaj posestvo

v bližini industrijskega kraja Zagorje, eventualno z gostilno ali gostilno brez posestva Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10992. (a)

Prodajmo

Tvrška

Stanko Florjančič

železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmagem mostu, odprodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehtnice itd., po najnižjih cenah (vhod skozi dvorišče). — V račun se vzame tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov. (l)

Kislo zelje, repa

novi, prvovrstni in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavljajo po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodlijevo 10, telefon 25-91. (l)

NOVOSTI

stanovanjskih potrebščinah

PRINAŠA TRDKA

„VEKA“ MARIBOR.

Točasno

LJUBLJANSKI VELESEJEM paviljon „E“.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Sodna družba

raznega pohištva, vina, likerjev, pisalnega stroja itd., bo dne 14. septembra ob 3 popoldne v Ljubljani, Tyrševa cesta 15 in 36 ter Kersnikova ulica 5. (l)

Kopalne banje

in peči, klosete, umivalnike, kuhinjske lišake in ves instalacijski material, vse samo prvovrstno blago, dobite po najnižjih cenah pri trdki Fr. Stupica trgovina z železnino, največja zaloge poljedelskih strojev, razstreljiv, čebelarških potrebščin, stavbenega materiala itd. — Nakup starega železa in drugih kovin po najnižjih cenah. (l)

Najfinije štajersko

čajno maslo

ovčji sir, Paški sir ala parmezan, sir v hlebkčkih kg 10 Din

Černe Oskar,

Ljubljana, Sv. Petra c. 35

Popolna tiskarna

s pripadajočim inventarjem in stroji se prodaja v celoti ali posamično na javni dražbi v stečajnem postopku, ki se bo vršila dne 23. septembra 1935 ob 3. uri popoldne v Zagrebu, hlica br. 54, dvorišče, pri Dragotinu Gašparoviču. (p)

Zopet smo cenejši!

la sportni suknič 95 Din, trenchcouth 420 Din. Specialna izbira pump, modrih blaz, perila itd. Prešker, Sv. Petra c. 14. (l)

Železno peč

skoraj novo, veliko, ometano, poceni prodam. — Hradeškega cesta 8 (pri dolnji mostu). (l)

Jabolka za prešanje

nudi po 0.70 Din kg A. Nachbar, Radeče. (l)

Pletilni stroj

»Popp«, 12/100, malo rabljen, prodam. Vprašanja v upravo »Slovenca« pod »Stroj 12/100« št. 11171. (l)

8 m dolg pult

za trgovski lokal, in stelaže — prodam. Ogleda se v petek 13. sept. od 9 do 11. — Javna skladišča, Tyrševa cesta 33. (l)

Ia. orehe

lanske, cele, kg 6.50 Din; jedra kg 22 Din, franko postaja pošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

ČITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

ŽIMO

za žimnice od preproste do najfinije vrste kupite najceneje pri trdki

J. KNIFIC, tovarna za žimo

STRAŽIŠČE pri Kranju

Telefon Stražišče št. 2

Na velesejmu paviljon „F“

Tinčkove in Tončkove prigode

126.

Pomoč se bliža.

Ko so tako tekli nekaj korakov, je Primožek začel na vse grlo klicati gorilo: »Vau-huu! Vau-huu!«

In nista potekli dve minuti, že je gorila prilomastila odnekod, kakor da je zrastle iz zemlje. Zgrabila je Tinčka, ki se v teku ni mogel kosati s Primožkom in je zaostajal, za rame in ga z lahkoto kakor peresce nesla s seboj.

Kuža Muki pa je še med tekot bojovito mihal z repkom, kakor bi hotel reči: »Jim bom že pokazal, razbojnikom nemarnim, hovi, hovi! Gorje mu, ki mi pade v pest! Tako ga bom, hovi, hovi, da me bo na kolnih prošil odpuščanja. Pa še prav zares! Naprej, hrabra četa!«

In je tekel samozavestno in dostojanstveno, kakor da je general in ne droben, neznan kuža.

Opozarjamo na MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Zahvala

Gospodu Vekoslavu Vrbnjaku, asistentu kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru se za njegovo nesebično in požrtvovalno zdravljenje preljubega moža

Mihaela Lesnika

nadučitelja v pokoju

najiskreneje zahvaljujem. S svojim velikim sočutjem in globokim razumevanjem je pokojnemu neizmerno lajšal telesno in duševno trpljenje. Ta njegova pomoč njemu in nam v natežjih urah nam bo ostala v trajnem spominu in bo naša hvaležnost nevenljiva.

Viljemina Lesnika

Zdajci je opazil Mahon daleč zadaj neki parnik. Kapitan Beard je rekel: »Nekaj moramo le ukreniti.« Razobesili smo dve zastavi, ki so pomenile v mednarodnem pomorskem jeziku: »Požar imamo. Potrebujemo takojšnje pomoči.« Parnik je bil videti večji in večji in kmalu je z dvema zastavama na sprednjem jarbolu izpregovoril: »Prihajam na pomoč.«

Cez pol ure je bila naša ladja že v doklini bližini parnika in sicer na privetrni strani; počasi se je sukala in stroji so se ustavljali. Bili smo vsi iz sebe in vseprek smo navdušeno kričali: »Vrglo nas je v zrak.« Neki mornar z belo čelado je klical na postu: »Da, vse v redu! Vse v redu!« in je kimal, se smejal in pomirjevalno mahal z roko proti nam, kakor da bi stal pred tolpo prestrašenih otrok. Neki čoln je zagreznil v vodo in se začel z dolgimi vesli pomikati proti nam. Štirje Kalaši so viheli vesla in jih potezali po vodi. Tada sem prvokrat videl malajske mornarje. Že dotlej mi je bilo marsikaj znano o njih. Najbolj pa me je iznenadilo njihovo ravnanje: privezali se k nam na pošev in celo prvi veslač, ki je stal pokoncu in meril s kvačjo proti naši glavni verigi, ni smatral za potrebno dvigniti glave in nas pogledati. Po mojih mislih so ljudje, ki jih je bilo eksplozija vrgla v zrak, pač zaslužili malo več pozornosti.

Majhen šlovek, suh ko treska in okreten ko opica, je priplezal k nam. Bil je prvi častnik na onem parniku. Ozrl se je naglo naokoli in izpregovoril glasno: »No, fantje, najbolje storite, če odidete z ladje.«

Mi smo molčali. Govoril je nekaj časa na samem s kapitanom — kakor je bilo videti, ga je hotel o nečem preveriti. Nato pa sta skupaj odvešala k parniku.